

Speciale: Kirurgi

Speciales specialiserede funktioner								
Område	Funktion	AUH, Århus Sygehus	RH Randers	RH Horsens	RH Viborg	RH Herning	RH Holstebro	
Hovedfunktioner								
	Hovedfunktion	x	x	x	x	x		
Regionsfunktioner								
Mave-tarm: Spiserøret	Stentanlæggelse	x	FS	FS	FS	FS		
	Endoskopisk submukøs dissektion (ESD)	x						
Mave-tarm: Mavesæk og tolvfingertarm, benign øvre kirurgi	Operation for fedme	x			x			
	Diafragma og gastro-oesophageal reflux	x			x	x		
Mave-tarm: Tyk- og tyndtarm	Reservoir (tyndtarm)	x						
	Crohns sygdom – komplicerede tilfælde	x						
	Hereditær non-polypøs kolorektal cancer (HNPCC)	x	FS	FS		FS		
Mave-tarm: Endetarm	Endoskopiske procedurer med fjernelse af tumorer	x	FS					
	Sakralnerve stimulation	x						
Mave-tarm: Endoskopier	Kapselenteroskopi	Se tekst			x			
	Ballon-endoskopi	x						
	EUS (endoskopisk ultralyd)	x			x			
Milt	Splenektomi, hæmatologiske milte	x			x			
Endokrine organer	Thyreoida (benigne)	x		FS	FS	x		
	Parathyreoidea	x						
Mammakirurgi	Operationer for cancer mammae inkl. rekonstruktion (herunder operation for recidiv)	x	FS		x		FS	
	Mammakirurgi uden behov for rekonstruktion	x	FS		x		FS	
Højt specialiserede funktioner								
Mave-tarm: Diafragma og gastro-oesophageal reflux	Store paraesophageale hernier	x						
	Reoperation for reflux	x						
Mave-tarm: Spiserøret (benigne sygdomme)	Lokale operationer inklusiv myotomi og perforation	x						
	Dilatation (endoskopisk) (Achalasi)	x						
Mave-tarm: Kræft i spiserør, mavesæk og tolvfingertarm	Oesophagus	x						
	Ventrikel herunder cardia	x						
	Duodenum	x						
	Selvekspanderende metalstents (SEMS)	x	FS		FS			
Mave-tarm: Mavesæk og tolvfingertarm, benign øvre kirurgi	Ventrikel (resektion)	x						
	Komplicationer til fedmekirurgi, hvor der kræves fornyet kirurgi	x						
Mave-tarm: Tyk- og tyndtarm	Rekonstruktion af J-pouch (tyndtarm)	x						
	Familiær adenomatøs polypose (FAP). Kontrol af genbærere (30), kirurgisk behandling (10) og kontrol (200)	x						
	Dilatation af tyndtarmsstriktur	...						
	Vurdering mhp. forlængelsesplastik på tyndtarm eller tarmtransplantation	Rigshospitalet						
Mave-tarm: Endetarm	Avanceret kirurgi ved recidiv af rektumcancer	x						
	Rekonstruktioner/sphincter plastik	x						
	Kunstig sphincter	x						
	Analancer til operation (flere forskellige)	x						
Mave-tarm: Peritoneum	Peritonektomi ved peritoneal carcinose	x						
Lever, galdeveje og bugspytkirtel: Lever	Resektioner	x						
	Leverkirurgi	x						
	Peritoneovenøse shunter	Rigshospitalet						

	Radiofrekvensbehandling	x							
	Levercyster	x							
Lever, galdeveje og bugspytkirtel: Galdeveje	Vanskelige koledokussten og galdevejsstrikturer	x							
	Galdeblære og galdegange (radikale kurative resektioner for kræft) og aflastninger (hepatico-jejunostomi etc.)	x							
	Iatrogene galdevejslidelser og vanskelige benigne galdevejsstrikturer mhp. rekonstruktiv kirurgisk behandling	x							
Lever, galdeveje og bugspytkirtel: Pankreas	Kirurgi på pankreas undtagen transplantationer	x							
	Svær akut og kronisk pankreatitis mhp endoskopisk behandling	x							
	Vurdering med henblik på pankreastransplantation	Rigshospitalet							
Børnekirurgi (20-30 ptt. for hver diagnosegruppe)	Diafragmahernie	Odense (OUH)							
	Bugvægsdefekt	Odense (OUH)							
	Refluks	Odense (OUH)							
	Oesofagusatresi	Odense (OUH)							
	Pyloromyotomi	x							
	J-pouch reservoir	Rigshospitalet/ Odense(OUH)							
	Analatresi	Odense (OUH)							
	Vurdering med henblik på cloacaemisdannelser	Odense (OUH)							
	Galdeveje	Odense (OUH)							
	Pankreas	Odense (OUH)							
	Hirschsprung operation	Odense (OUH)							
	Større kirurgi (knivtid > 2 timer) på børn i alderen 0-10 år eller kirurgi på børn (ASA > 3) i alderen 0-10 år	Odense (OUH)							
	Endokrine organer	Thyreoidacancer	x						
Binyre		x							
Endokrine pankreastumorer		x							
Operation for neuroendokrine tumorer i tarm		x							

Speciale: Ortopædisk kirurgi
Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner)
Placering af funktioner

Område	Funktion	AUH Århus Sygehus	RH Randers	RH Horsens	RH Silkeborg	RH Viborg	RH Herning	RH Holstebro
Hovedfunktioner								
	Hovedfunktion	x	x	x	x	x	x	x
Regionsfunktioner								
Hofte- og knæalloplastik	Revisionsknæalloplastik	x	FS		x	FS		x
	Knænære ostetomier og unikompartmentale knæalloplastikker	x	FS	FS	FS	x		x
Artroskopisk kirurgi og sportstraumatologi	Revisionskirurgi på forreste korsbånd	x		FS	x			
	Artroskopisk kirurgi i hofteleddet	x		FS				
Håndkirurgi	Sekundær rekonstruktion af flexorsener, senetransfereringer og behandling af nervelæsioner på underarm	x						x
	Reumakirurgi og alloplastikker	x	x			FS		x
	Højtryksinjektioner med vævstoksiske materialer	x						FS
	Recidiv ved Dupuytren's kontraktur	x	FS		FS	FS		x
	Carpale luksationer/carpal instabilitet, carpale frakturer, distal radio-ulnar-leds instabilitet, ulnocarpal impingement	x	FS			FS		x
	Kirurgisk behandling af scaphoideumfraktur samt operativ behandling af carpale frakturer	x				FS		x
Fod-ankelkirurgi	Tå-alloplastikker	x		x				
	Bagfodskirurgi (calcaneusosteotomier, triple-atrodeser, ankelatrodeser, ligamentrekonstruktioner)	x	FS	x		FS		
	Kombination af artrodeser, osteotomier og senetranspositioner	x	FS	x		FS		
Skulder-albue kirurgi	Rotator cuff rekonstruktion	x	FS	x	FS	x		FS
	Skulderinstabilitet og kontraktur	x	FS	x	FS	x		FS
	Primær skulderalloplastik på baggrund af degenerativ	x	FS	x	FS	x		FS
Rygkirurgi	Lumbale degenerative ryglidelser kombineret med mindre deformiteter; f.eks. spondylolistese grad I-II (dekompression og spondylodeser > 3 niveauer) hos voksne	x			x	x		
	Konservativ behandling af deformiteter hos børn og voksne	x	FS		x	x		
Børneortopædi	Seneforlængelser ved cerebral parese	x	FS				FS	
	Simple kongenitte foddeformiteter og aldersbetingede fysiologiske variationer	x	FS				FS	
	Kongenitte hoftedysplasier	x	FS				FS	
Højt specialiserede funktioner								
Traumatologi	Svært tilskadede patienter med anden betydende konkurrerende lidelse eller co-morbiditet	x						
	Intern fiksatoren af bækken- og acetabulumfrakturer	x						
	Åbne frakturer Gustilo type IIIB og IIIC og frakturer med større segmentært knogletab	x						
	Kirurgisk behandling af calcaneus- og talusfrakturer	x						
Hofte- og knæalloplastik	Periacetabulær osteotomi/hoftenær femurostetomi	x						
	Kompleks primær hofte- eller knæalloplastik	x			FS			
	Revisionshoftealloplastik med stort knogletab og/eller disintegration af bækkenet	x						
	Revisionsknæalloplastik med stort knogletab	x						
Artroskopisk kirurgi og sportstraumatologi	Rekonstruktion af forreste korsbånd ved børn	x						
	Trokleplastik	x						
	Tre-ligament kirurgi i knæled	x						

	Multiligament kirurgi i knæled med knæluxation		x							
	Rekonstruktion af bageste korsbånd		x							
	Revision af rekonstrueret bageste korsbånd		x							
	Artroskopisk mosaikplastik/osteoplugs ved voksne		x			FS				
Håndkirurgi	Revaskularisering/replantation efter amputationer på ekstremiteterne		Odense (OUH)							
	Kongenitte deformiteter på overekstremiteten		x							
	Kombination af brandskader grad II og III på hånden og andre dele af kroppen i samarbejde med brandsårsafdeling		x							
	Tetraplegipatienter: Rekonstruktion		Rigshospitalet							
	Kirurgi hos voksne og børn med cerebral parese		Rigshospitalet							
	Håndledsalloplastikker		x							
	Nervetransplantationer på underarm		x							
	Fod-Ankelkirurgi	Ankelalloplastik		x						
Vanskeligt korregerbare deformiteter ved neuromuskulære fodlidelser			x							
Rekonstruktion af Charcot deformiteter			x							
Skulder-albue kirurgi	Primære og revisions-albuealloplastikker		x							
	Kronisk albueinstabilitet/albuekontraktur		x							
	Kompleks rotator cuff revisionskirurgi med/uden muskeltransposition		x							
	Revisionskirurgi for skulderinstabilitet		x							
	Revisions-skulderalloplastik		x							
	Skulderartrodese		x							
	Skapulopeksi/skapula crepitans		x							
Rygkirurgi	Kirurgisk behandling af columnarfrakturer uden rygmarvsskade		x							
	Infektiøse ryglidelser		x							
	Komplekse rygdeformiteter herunder kyfoskoliose		x							
	Onkologiske ryglidelser		x							
	Pædiatriske deformiteter		x							
	Større revisionskirurgi		x							
	Cervikale og thorakale degenerative rygsygdomme		x							
Børneortopædi	Sent erkendt hofteuxation efter 6. levemåned		x							
	Klumpfødler		x							
	Rhizotomier ved cerebral parese		Rigshospitalet							
	Myelomeningocele		x							
	Kirurgisk behandling ved arthrogyphosis		x							
	Dysproportionale dværge og hermed associerede kongenitte misdannelser		x							
	Kongenitte pseudartroser på tibia		x							
	Muskeldystrofi/spinal muskeltrofi		x							
	CP-behandling inkl. osteotomi og artrodese		x							
	Kirurgisk behandling af vækstforstyrrelser og angulære fejlstillinger		x							
	Calve-Perthe og caput femoris epifysiolyse		x							
	Ortopædkirurgiske lidelser ved sjældne handicap, herunder osteogenesis imperfecta ved behov for korregerende ortopædkirurgiske indgreb (20) samt Marfan Syndrom, Neurofibromatosis Recklinghausen, Ehlers-Danlos Syndrom, Prader-Willi Syndrom og Apert Syndrom		x							
	Ortopædisk onkologi	Operation af knoglesarkomer		x						
Biopsi af patienter med begrundet mistanke om knoglesarkom			x							
Operation af aggressive benigne knogletumorer			x							

	Operation af avancerede knoglemetastaser med stort knogletab		x						
	Biopsier af bløddelssarkomer		x						
	Operation af bløddelssarkomer		x						
	Solitære metastaser uden kendt primærtumor		x						
Andet	Gasgangræn og nekrotiserende facititis med behov for hyperbar oxvgenbehandling		x						
	Overekstremitetsproteser		x						
	Ortopædkirurgisk operation ved hæmofili og andre blødersygdomme, hvor der kræves præoperativ forberedelse og postoperativ overvågning, herunder faktorbehandling		x						

Speciale: Karkirurgi

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner)				
Område	Funktion		AUH Skejby	RH Viborg
Hovedfunktioner				
	Hovedfunktion			x
Regionsfunktioner				
	Carotis/subclaviakirurgi		x	x
	Åben operation for perifer okklusiv sygdom (akut og kronisk)		x	x
	Åben operation for aortaaneurismer		x	x
	Operativ behandling for juxtarenale aortaaneurismer		x	x
	Dialyseadgange		Se tekst	x
	Endovaskulære behandlinger for infrarenal okklusiv arteriesygdom samt subclaviastenoser		x	x
Højt specialiserede funktioner				
	Elektiv revaskularisering af tarm		Rigshospitalet	
	Elektiv revaskularisering af nyrer		x	
	Endovaskulær behandling af abdominale aneurismer (EVAR)		x	
	Thoracoabdominale aortaaneurismer		x	
	Thoracic Outlet Syndrom (TOS)		x	
	Svær akut og kronisk venøs insufficiens		x	
	Vurdering og behandling af arteriovenøse malformationer		x	
	Endoskopi af varicer		x	

Speciale: Thoraxkirurgi

Specialets specialiserede funktioner				
Område	Funktion		AUH Skøjby	
Hovedfunktioner				
	Hovedfunktion			
Regionsfunktioner				
Der er ingen regionsfunktioner i thoraxkirurgi				
Højt specialiserede funktioner				
Kræft	Lungecancer og mindre thoraxresektioner		x	
	Cancer i oesophagus og cardia, herunder cancer i den øvre del af spiserøret (5)		x	
	Malingt mesothelium		Rigshospitalet	
	Maligne tumorer i trachea		x	
	Maligne lungemetastaser samt maligne tumorer i mediastinum, paravertebralt, thoraxvæg og thymus		x	
	Diagnostisk mediastinoskopi		Se tekst	
Øvrig lungekirurgi	Recidiverence pneumothorax og cystebehandling		x	
	Emfysebehandling		Rigshospitalet	
	Operationer for empyem		x	
	Godartede sygdomme i lunger, thrachea og mediastinum		x	
	Lungekirurgi på børn		x	
Hjertekirurgi	Koronar revaskularisering, CABG		x	
	Hjerteklapoperation		x	
	Pulmonal thombendarterektomi		x	
Medfødte hjertesygdomme	Medfødte hjertesygdomme hos børn		x	
	Medfødte hjertesygdomme hos voksne		x	
Transplantation	Lungetransplantation		Rigshospitalet	
	Hjertetransplantation		x	
	Blokoperation (hjerte-lunge)		Rigshospitalet	
Benigne oesophagus-sygdomme	Paraoesophagale hernier		Se tekst	
	Benigne sygdomme i oesophagus, herunder såvel åben som endoskopisk kirurgi		x	
	Oesophagus-perforationer		x	
	Zenkers divertikel		Se tekst	
Sygdomme og traumer i aorta	Aorta thoracalis dissektion		x	
	Aorta thoracalis aneurisme		x	
	Thorako-abdominale aneurismer og dissektioner		x	
Traumebehandling	Traumebehandling, herunder thoraxtraumer		x	
Deformiteter i thoraxskelettet	Pectus excavatum		x	
	Pectus carinatum		x	
ECMO (25)	ECMO, voksne		x	
	ECMO, børn		x	
Marfan og Ehlers-Danlos Syndrom	Marfan og Ehlers-Danlos Syndrom		x	
Thoraskopiske indgreb	Thoraskopiske indgreb, herunder thoraskopi		x	

Speciale: Neurokirurgi

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner)		Placering af funktioner	
Område	Funktion	AUH, Århus Sygehus	
Hovedfunktioner			
Der er ikke hovedfunktionsniveau i neurokirurgi			
Regionsfunktioner			
Der er ikke regionsfunktionsniveau i neurokirurgi			
Højt specialiserede funktioner			
Degenerative nakke- og rygsygdomme	Kirurgisk behandling af diskusprolaps, spondylose og stenose: Cervikal	x	
	Kirurgisk behandling af diskusprolaps, spondylose og stenose: Thorakal	x	
	Ledresektioner, artroplastikker og artrodeser i columnas led	x	
	Lumbal spondylose og stenose (dekompression samt instrumenteret og uinstrumenteret spondylvdese)	x	
Vertebroplastik	Vertebroplastik	x	
Neuroonkologi	Operationer ved kranial og intrakranial læsion/onkologi	x	
	Stereotaktiske biopsier	x	
	Primære tumorer spinalt	x	
	Transspenoidal kirurgi af intrakranielt patologisk væv	x	
	Neurokirurgiske opgaver ifm. stereotaktisk strålebehandling	x	
	Behandling af kraniofaryngeom og clivustumor	x	
	Behandling for akustikusneurinom	Rigshospitalet	
	Behandling af næse- og bihuletumorer med intrakranial udbredning	x	
	Operationer ved metastatisk medullært tværsnitssyndrom	x	
	Operationer på patologisk væv i rygmarv og nerverødder	x	
	Operation på øjenhule	x	
	Excision af patologisk væv, specielt større eller dybt beliggende tumorer på perifere nerver og plexus brachialis	x	
	Vaskulær neurokirurgi	Behandling af intrakranielle aneurismer samt andre intrakranielle og intraspinale karsygdomme, herunder arteriovenøse malformationer (AVM)	x
Funktional neurokirurgi	Deep Brain Stimulation og vagusstimulator	x	
	Operationer på kraniennerver, trigeminusneuralgi inkl. perkutane procedurer	x	
	Epilepsikirurgi	Rigshospitalet	
	Operationer på det sympatiske nervesystem	Se tekst	
Neurotraumatologi	Kirurgisk behandling af columnafrakturer uden rygmarvsskade	x	
	Columnafrakturer med mistænkt eller konstateret rygmarvsskade (para- og tetraplegi)	x	

	Behandling af traumatisk kranial og intrakranial læsion		x	
Neurokirurgi på børn	Kraniofacial kirurgi		x	
	Myelomeningocele		x	
	Operation for intrakranielle eller andre spinale medfødte misdannelser		x	
	Intrakranial- og spinalonkologi hos børn		x	
Perifere nerver	Operationer af nervelæsion på overarm og proksimalt på underekstremiteter		Se tekst	
	Karpaltunnel syndrom og andre nervekompressionssyndromer på underarm		x	
Infektioner	Infektioner i det centrale og perifere nervesystem med behov for kirurgi og/eller drænage		x	
Liquordynamiske sygdomme	Diagnostik og behandling af hydrocefalus og syringomyeli		x	

Speciale: Urologi

Specialets specialiserede funktioner							
Område	Funktion		AUH Skejby	RH Randers	RH Horsens	RH Viborg	RH Holstebro
Hovedfunktioner							
	Hovedfunktion		x	x	x	x	x
Regionsfunktioner							
Kræft	Behandling af nyrecancer (åben og laparoskopisk kirurgi)		x	FS		x	FS
Urinvejssten	ESWL-behandling (trykbølgestenknusning)					x	
	Transluminal nefroskopi		x	x		x	x
	Perkutan stenfjernelse		x	FS		x	
Nyreinsufficiens	Dialyseadgange		x			x	x
Urologi på børn	Udredning af metaboliske årsager til urinvejssten hos børn		x				
	Urodynamiske undersøgelser på børn		x			x	
Højt specialiserede funktioner							
Kræft	Prostatacancer: Kurativ behandling – radikal prostatektomi		x				FS
	Prostatacancer: Brachyterapi		x				
	Prostatacancer: Vurdering og behandling af komplikationer til kurativ behandling		x				
	Prostatacancer: Efterbehandling af PSA recidiver, hvor intenderet kurativ behandling overvejes		x				
	Vurdering og behandling af invasiv blærecancer, cystektomi		x				
	Nyrecancer mhp. kurativ behandling ved potentielt truet nyrefunktion - h.u. bilaterale nyretumors og nyretumor hos ennyrede patienter		x				
	Nyretumorer med ekstension til vena cava		x				
	Binyrekirurgi (åben eller laparoskopisk teknik)		Se tekst				
	Peniscancer - penisbevarende kirurgi og/eller lymfadenektomi		x				
	Testescancer - operation for resttumor		Se tekst				
Nedre urinvejsdysfunktion (LUTS)	Urologiske sygdomme ved para- og tetraplegi		x				
	Åben operation af urinrørsforsnævring af bagre urethra		x				
	Implantation af kunstig lukkemuskel hos mænd		x				
Uspecifik og specifik infektion	Smertefuld blæresyndrom fx interstitiel eller eosinofil cystitis		x				
Nyreinsufficiens	Nyretransplantation på voksne		x				
	Nyretransplantation på børn under 15 år		Odense (OUH)				
Mandlig infertilitet og dysfunktion	Kirurgisk behandling af mandlig infertilitet (obstruktiv azospermi)		x				
	Erektiv dysfunktion, hvor protesekirurgi kan overvejes		x				

Urologi på børn	Medfødte misdannelser og tumorer: herunder hypospadi, blæreekstrofi, svære malformationer i tractus genitalis inkl. epispadi og urogenital sinus, urologiske problemer i forbindelse med myelomenigocele, medfødte misdannelser i øvre og nedre urinveje, neonatal og prænatal urologi i øvrigt, bilateral abdominal testisretention, intersex tilstande ~~post-Wilms tumor~~		x				
	Laparoskopiske indgreb ved retentio testes		x				
	Urinvejssten, herunder ESWL-behandling (trykbølgestensknusning), transluminal nefroskopi og perkutane stenfielser		x				
Komliceret urogynækologi	Komliceret urogynækologi, herunder bl.a. fistler		x				

Speciale: Plastikkirurgi

Specialiets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner)		Placering af funktioner	
Område	Funktion	AUH Århus Sygehus	RH Herning
Hovedfunktioner			
	Hovedfunktion	x	Se tekst
Regionsfunktioner			
Onkologisk plastikkirurgi	Onkologisk plastikkirurgi, der ikke kan varetages på hovedfunktionsniveau grundet kompleksitet og behov for samarbejdende specialer eller hvor der er behov for	x	
	Sekundær brystrekonstruktion med implantat og eller stilkede lapper	x	
	Onkoplastisk mammakirurgi (herunder primær brystrekonstruktion)	x	
	Malignt melanom med sentinel node diagnostik	x	
	Metastaserende malignt melanom	x	
Speciel plastikkirurgi	Mindre komplicerede traumer	x	
Højt specialiserede funktioner			
Onkologisk plastikkirurgi	Sekundær brystrekonstruktion med frie lapper	x	
	Sarcomer	x	
	Mikrokirurgi i hoved- og halsområdet	x	
	Mundhulekræft	x	
	Udbredte præmaligne og maligne forandringer i vulva og anus samt misdannelse i de kvindelige eksterne genitalier	x	
Speciel plastikkirurgi	Komplekse traumer med behov for mikrokirurgi	x	
	Større brandsår	Rigshospitalet	
	Hypospadi	Se tekst	
	Urethral kirurgi - strikturer og fistler	Se tekst	
	Proteseimplantation - ved komplikationer til prostatacancer (<10) samt erektil dysfunktion (25)	Se tekst	
	Testis autotransplantation	Se tekst	
	Læbe-, gumme-, ganespalte	Rigshospitalet	
	Kraniofaciale misdannelser	Se tekst	
	Svære øredeformiteter	x	
	Større medfødte misdannelse, store posttraumatiske tilstande og udbredt cancer i orbitalregionen	x	
	Kongenit gigantnævus	x	
	Kønsskifteoperation	Rigshospitalet	
	Tryksår	x	
	Facialisparese med behov for mikrokirurgisk rekonstruktion	Rigshospitalet	
	Større perifere vaskulære læsioner, herunder hæmangiomer	x	
	Lymfødembehandling med liposuction	Malmö	
	Hyperterm regional perfusion	Rigshospitalet	
	Ekstensiv rekonstruktioner som assistance til operationer inden for andre specialer	x	

Speciale: Intern medicin: kardiologi

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt		Placering af funktioner						
Område	Funktion	Sygehus	AUH Skejby Kortrup	RH Randers	RH Horsens	RH Silkeborg	RH Viborg	RH Herning
Hovedfunktioner								
	Hovedfunktion	x	x	x	x	x	x	x
Regionsfunktioner								
Iskæmisk hjertesygdom	Koronararteriografi (KAG)		x	x			FS	FS
Hjerteklapsygdom HOVEDFUNKTION	Vurdering af hjerteklapfejl med henblik på henvisning til operation samt efterkontrol og eventuelt behandling af svære tilfælde		x	x	x	x	x	x
	Endokarditis: Uafklaret mistanke om infektiøs endokarditis mhp. diagnostik samt postoperativ behandling af endokarditis.		x	x	x	x	x	x
Hjerterytmeforstyrrelser	Almindelig 1 og 2 kammer pacemakere			x			x	x
	Synkopediagnostik: Multidisciplinære teams/klinikker mhp. koordineret diagnostik			x			x	
Arvelige hjertesygdomme	Kliniske slægtningsundersøgelser		x	x				
	Almindelig blodprøveanalyse		x	x				
	Genetisk blodprøveanalyse		x	x			x	
	Arbejdstest, MR-skanning, signal averaged EKG			x				
	Genetisk rådgivning		x	x				
Perikardiepunktur	Elektiv og akut perkutan perikardiepunktur			x			x	x
Højt specialiserede funktioner								
Iskæmisk hjertesygdom	Akut PCI			x				
	Elektiv PCI			x				
Hjerterytmeforstyrrelser	Pacemakerbehandling af børn			x				
	Komplicerede pacemakersystemer, herunder ICD implantation og kontrol			x			FS	FS
	Invasiv elektrofysiologi og radiofrekvensablation (undtaget behandling for atrieflimren)			x				
Hjerteinsufficiens	Akut svær hjerteinsufficiens			x				
	Kronisk hjerteinsufficiens – transplantationskandidater og/eller patienter til diagnostik for eller med biventrikulær PM/ICD			x			FS	
	Hjertetransplantation: Diagnostik til hjertetransplantation, livslang kardiologisk follow-up samt kunstigt hjerte			x				
	Alkoholablation af hypertrofisk obstruktiv kardiomyopati			x				
Hjerteklapsygdom	Endokarditis, verificeret eller uafklaret begrundet mistanke om infektiøs endokarditis			x				
	Endokarditis, kompliceret endokarditis			x				
	Svær aorta- og mitral-insufficiens med ustabil hæmodynamisk påvirkning eller lignende (tilføjelse fra Sundhedsstivrelsen 5. maj 2009)			x				
Medfødte hjertesygdomme	Medfødte hjertemisdannelser hos børn og voksne, herunder invasiv diagnostik			x				
	Udvidet klinisk og ekkokardiografisk undersøgelse af børn ved mistanke om medfødt hjertemisdannelse			x			FS	FS
	Interventionel kateterbehandling			x				
	Marfan Syndrom og Ehlers-Danlos Syndrom			x				
Hypertension, thorakale aortasygdomme og sjældne karsygdomme	Pulmonal hypertension			x				
	Kroniske og dissekerende thorakale og thorakoabdominale aortaaneurismer			x				

Thrombokardiologi	Hæmodynamisk ustabile patienter med lungeemboli mhp. evt. kirurgisk intervention	■	■	x	■	■	■	■	■	■
Øvrige	Myokardiebiopsi	■	■	x	■	■	■	■	■	■
	Perikardiesygdomme, inkl. constrictio cordis	■	■	x	■	■	■	■	■	■

Speciale: Intern medicin: lungesygdomme

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner)		Placering af funktioner					
Område	Funktion	AUH Århus Sygehus	RH Randers	RH Horsens	RH Silkeborg	RH Viborg	RH Holstebro
Hovedfunktioner							
	Hovedfunktion	x	x	x	x	x	x
Regionsfunktioner							
Asthma og allergiske sygdomme	Svær astma med behov for immunmodulerende terapi	x					
	Komplicerede allergiske sygdomme med behov for tværfaglig vurdering og provokationsundersøgelser, herunder anafylaktiske reaktioner, insektgift- og lægemiddelallergi og erhvervsbetingede allergiske sygdomme	x					
Lungekræft	Den videre udredning af patienter med begrundet mistanke om lungekræft	x	Se tekst	Se tekst	Se tekst	Se tekst	Se tekst
Infektionssygdomme og tuberkulose	Svære akutte, subakutte og kroniske lungeinfektioner (fx kompliceret empyem og lungeabsces)	x					
	Tuberkulose, herunder den samlede smitteopsporing og miljøundersøgelser	x				x	x
	Atypiske mycobakterier	x	x			x	x
	Sygdomme i pleura, pleurodese	x	x			x	x
Interstitielle lungesygdomme (Incidens 400/prævalens 800)	Kompliceret sarkoidose - bortset fra fremskredne tilfælde, der kræver immunmodulerende behandling	x					
	Idiopatisk lungefibrose af typen simpel idiopatisk lungefibrose (UIP)	x					
Højt specialiserede funktioner							
Asthma og allergiske sygdomme	Komplicerede allergiske tilstande med mistanke om allergi overfor fødevarer	x					FS
	Anafylaktisk reaktion ved narkose	x					
	Angioødem herunder hereditært angioødem	x					
Infektionssygdomme og tuberkulose	Multiresistent tuberkulose (MDR-TB) med behov for slusestueisolation		Se tekst				
Interstitielle lungesygdomme	Interstitielle lungesygdomme (bortset fra sarkoidose uden behov for immunmodulerende behandling og simpel idiopatisk lungefibrose (UIP) uden behov for indgåelse i klinisk kontrollerede undersøgelser)	x					
Andre sygdomme	Behandling af lungecyster	x					
	Vurdering med henblik på lungetransplantation samt for- og efterundersøgelse	x					
	Vurdering med henblik på lungevolumen kirurgi	x					
	Meget sjældne alvorlige lungesygdomme	x					

Speciale: Intern medicin: gastroenterologi og hepatologi

Specialets specialiserede funktioner		Placering af funktioner					
Område	Funktion	AUH, Århus Sygehus,	RH Randers	RH Horsens	RH Silkeborg	RH Viborg	RH Herning
Hovedfunktioner							
	Hovedfunktion	x	x	x	x	x	x
Regionsfunktioner							
Patienter med inflammatorisk tarmsygdom	Patienter, som ikke umiddelbart responderer på standardbehandling	x					
	Sjældne ekstraintestinale komplikationer	x					
	Crohns sygdom og komplicerede fistler	x					
	Gravide, hvis tarmsygdom ikke responderer tilfredsstillende efter max 3 dages systemisk steroid behandling	x					
	Dobbelt ballonendoskopi ved diagnostik af kronisk gastrointestinal blødning, inflammatorisk tarmsygdom og tyndtarmstumorer	x				FS	
	Antiviral behandling af kronisk hepatitis B og C	Se tekst			Se tekst	Se tekst	Se tekst
	Diagnostik med henblik på operation for fedme	Se tekst				Se tekst	
Højt specialiserede funktioner							
	Vanskelige koledocussten og galdevejsstrikturer	x					
	Svær akut og kronisk pancreatitis med henblik på endoskopisk behandling	x					
	Gravide IBD patienter med tilbagefald, som ikke responderer på systemisk steroid behandling inden for 3-5 dage, og som skal vurderes med henblik på biologisk terapi	x					
	Kortarmssyndrom med behov for længerevarende eller permanent parenteral ernæring og vanskelige malabsorptionstilstande	FS med Aalborg Sygehus					
	Endokrine tumorer i mave-tarmkanalen	x					
	Gastrointestinale problemer ved para- og tetraplegi	x					
	Transfusionskrævende GI blødning med henblik på radiologisk intervention	x					
	Levertransplantation: vurdering og indstilling ved akut og subakut leversvigt	x					
	Levererstatningsbehandling	FS med Rigshospitalet					
	Sjældne medfødte metaboliske og kolestatiske leversygdomme samt udviklingsanomalier	x					
	Centerfunktionen for Morbus Wilson	x					

	Cirrose med komplikationer, hvor standardbehandling svigter med henblik på særlig diagnostisk eller behandlingsmæssig indsats, herunder transhepatisk portosystemisk shunt (TIPS) og levererstatningsbehandling	x						
	Cirrose med uafklaret ætiologi	x						
	Vaskulær leversygdom og uafklaret portal hypertension af anden genese	x						
	Autoimmun hepatitis med suboptimal respons på standardbehandling eller som led i overlapssyndromer	x						
	Primær bilæjer cirrose eller primær skleroserende kolangitis med bilirubin forhøjelse over normalområdet, tegn på portal hypertension (varicer eller ascites), tilfælde af kolangitis eller galdevejsobstruktion	x						
	Langvarig eller alvorlig toksisk eller uafklaret leverpåvirkning, herunder svær hepatisk kløe	x						
	Alkoholisk hepatitis med dårlig prognose med henblik på vurdering af eventuelt særlig ressourcecetung behandling, herunder leverassistbehandling	x						
	Primære tumorer i lever og galdeveje, hvor medicinsk, invasiv radiologisk eller kirurgisk behandling overvejes	x						
	Hepatitis B-inficerede infertile par	Se tekst						

Speciale: Intern medicin: endokrinologi

Specialesets specialiserede funktioner		Placering af funktioner					
Område	Funktion	AUH Århus Sygehus	RH Randers	RH Horsens	RH Silkeborg	RH Viborg	RH Herning
Hovedfunktioner							
	Hovedfunktion	x	x	x	x	x	x
Regionsfunktioner							
Diabetes mellitus	Gravide med insulinbehandlet gestational diabetes mellitus	x					
	Diagnostik af behandlingskrævende hypoglykæmi	x					
	Insulinpumper hos voksne og børn	X, se i øvrigt teksten	x	FS	FS	x	x
Thyreoidesygdomme	Svær thyreoidaassocieret oftalmopati (TAO)	x					
	Diagnostik af thyreoidacancer	x					
	Recidivstruma	x					
	Gravide med svært traktabel stofskiftesygdom	x					
Kalciummetaboliske sygdomme	Medicinsk behandling af primær hyperparathyreoidisme	x					
	Familier hypocalcurisk hypercalciæmi	x					
	Mb. Paget	x					
	Osteoporose hos mænd < 60 år	x					
	Sjældne former for osteoporose	x					
Hypofysesygdomme	Udredning, medicinsk behandling og opfølgning ved hypofysesygdomme	x					
Binyre- og gonadesygdomme	Mb. Addison	x					
	Diagnostik af Fæokromocytom	x					
	Mb. Conn	x					
	Cushing syndrom	x					
	Klinefelters syndrom	x					
	Kallman syndrom	x					
Ernæringsrelaterede sygdomme	Diagnostik med henblik på operation for fedme	x				x	
	Avitaminoser	x					
	Malnutrition	x					
Andre sygdomme	MEN (Multiple Endokrine Neoplasier)	x					
Højt specialiserede funktioner							
	Gravide med prægestationel diabetes mellitus	x					
	Insulinallergi	Odense (OUH)					
	Svær insulinresistens	x					
	Adrenogenitalt syndrom	x					
	Adrenoleukodystrofi	x					
	Præoperativ vurdering af insulinom	x					
	Turners syndrom	x					
	Craniopharyngeom, hvor diagnosen foreligger inden operation	x					
	Maligne endokrine tumorer, herunder karcinoider	x					
	Højdosis radiojodbehandling	Se tekst					
	Pendreds syndrom	x					
	Osteopetrosis	x					
	Fibros dysplasi	x					
	Porfyri	Odense (OUH)				FS med Odense (OUH)	
	Anorexia nervosa med sværere ernæringsforstyrrelser	x					
	Diagnostik af og opfølgning på ø-celletransplantation/pancreastra	Odense (OUH)					

Sjældne handicaps	Prader Willi syndrom		x					
	Osteogenesis imperfecta		x					
	Galaktosæmi		x					

Speciale: Intern medicin: geriatri

Specialets specialiserede funktioner		Placering af funktioner						
Område	Funktion		AUH Århus Sygehus	RH Randers	RH Horsens	Silkeborg	RH Viborg	RH Herning
Hovedfunktioner								
	Hovedfunktion		Se tekst					
For følgende områder anbefales en samling i hver region	Specialiseret diagnostik og behandling af patienter med faldproblemer, herunder synkoper		Se tekst					
	Specialiseret diagnostik og behandling af demens		Se tekst					
Regionsfunktioner								
Der er ingen regionsfunktioner i intern medicin: geriatri								
Højt specialiserede funktioner								
Der er ingen højt specialiseret funktioner i intern medicin: geriatri								

Speciale: Intern medicin: reumatologi

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner)		Placering af funktioner					
Område	Funktion	AUH Århus Sygehus	RH Randers	RH Horsens	RH Silkeborg	RH Viborg	RH Holstebro
Hovedfunktioner							
	Hovedfunktion	x	x	x	x	x	x
Regionsfunktioner							
Inflammatoriske led- og bindevævssygdomme	Reumatoid artrit, spondylitis ankylopoietika og psoriasis artrit ved kompliceret, behandlingsrefraktær sygdom og/eller alvorlige komplikationer som fx reumatoid vaskulit	x			x		
	Primære vakulitsygdomme i små kar i rolig fase, svære kutane vaskulitter og morbus Behcet	x			x		
	Systemisk lupus erythematosus med komplikationer som fx serosit og let nefropati	x			x		
	Andre inflammatoriske bindevævssygdomme som fx systemisk sklerodermi, polymyositis/dermatomyositis, mixed connective tissue disease, primær morbus Sjögren og essentiel kryoglobulinæmi	x			x		
	Kompliceret sarkoidose (undtagen sarkoidose på højt specialiseret niveau)	x			x		
Non-inflammatoriske ryggsygdomme	Svære ryggsygdomme, som ikke bedres efter gængs tværfaglig behandling i løbet af 6 uger	x			x		
Smerte- og dysfunktionstilstande i bevægeapparatet	Idrætsskader og andre belastningsrelaterede sygdomme, som ikke bedres efter gængs behandling	x			x	x	
Højt specialiserede funktioner							
Inflammatoriske led- og bindevævssygdomme	Reumatoid artrit, spondylitis ankylopoietika og psoriasis artrit ved særlig kompliceret eller eksperimentel behandling og/eller særligt alvorlige eller sjældne komplikationer til sygdom eller behandling, fx Feltys syndrom	x					
	Systemisk lupus erythematosus ved særligt kompliceret eller eksperimentel behandling og/eller særligt alvorlige eller sjældne komplikationer til sygdom eller behandling, fx CNS-lupus, moderat til svær proteinuri samt progredierende nefropati og erhvervede blødningsdefekter samt ved gravide	x					
	Andre sjældnere inflammatoriske bindevævssygdomme som bl.a. retroperitoneal fibrose, artrit ved immundefekt og komplementmangel	x					
	Systemisk sklerodermi ved særligt kompliceret eller ressourcetung behandling og/eller alvorlige komplikationer som fx symptomatisk pulmonal hypertension, progredierende lungefibrose og ekstremitetstruende cirkulationsforstyrrelser	x					

	Vaskulitsygdomme i små og mellemstore kar som Wegeners granu-lomatose, mikroskopisk polyangiitis, Churg-Strauss syndrom, morbus Behcet, polyarteritis nodosa		x					
	Sjældne storkarsvaskulitter som fx Takayasu arterit eller anden aortit		x					
	Neurosarkoidose og behandlingsrefraktær sarkoidose		x					
Smerte- og dysfunktionstilstande i bevægeapparatet	Genetiske bindevævssygdomme som fx Ehlers-Danlos syndrom og Marfans syndrom		x					
	Hæmofili ved blødninger i led og muskler		x					
Specialiseret rehabilitering af reumatologiske sygdomme og rygmarvsskader	Para- og tetraplegi, behandling og rehabilitering					x		

Speciale: Intern medicin: infektionsmedicin

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner)		Placering af funktioner					
Område	Funktion	AUH Skelby	RH Randers	RH Horsens	Silkeborg	RH Viborg	RH Herning
Hovedfunktioner							
	Hovedfunktion	x	Se tekst	Se tekst	Se tekst	x	Se tekst
Regionsfunktioner							
Akut febril sygdom	Infektioner med svær organpåvirkning, fx svære septikæmier med organkomplikationer og svære pneumonier med respiratorisk påvirkning	x		Se tekst		FS	
	Alvorlige infektioner i centralnervesystemet, dvs. purulent meningitis, viral encefalitis og abscesser i hjerne og spinalkanal	x				FS	FS
Langvarige, komplicerede, bakterielle infektioner	Komplicerede multifactorielle infektioner, fx visse streptokok/stafylokokinfektioner i led, knogler eller bløddele samt <u>diagnostik af endocarditis</u>	x				FS	FS
	Tuberkulose hos patienter med HIV og/eller tuberkulose i CNS	x					
	Atypiske mycobakterier hos patienter med HIV	x					
	Sjældne seksuelt overførte sygdomme, fx syfilis og multiresistent gonoré	x					
	Neuroborreliose	x				FS	FS
Importererede infektionssygdomme	Importererede parasitære, bakterielle og virale infektioner, fx malaria, amøbiasis, tyfus, paratyfus, bacillær dysenteri, <u>denque og gul feber</u>	x				FS	FS
	Mistanke om særligt smitsomme eller alvorlige sygdomme, der ikke normalt forekommer i Danmark, fx difteri, pest, kolera, <u>rabies, brucellose og Q-feber</u>	x				FS	FS
	Infektioner med multiresistente mikroorganismer, hvor særlig isolation eller observation er påkrævet, fx patienter med mistanke om importerede multiresistente bakterier	x				FS	FS
Kronisk virale infektioner	HIV-inficerede voksne	x					FS
	AIDS-definerede sygdomme hos HIV-inficerede, herunder tuberkulose og andre mycobakterioser	x					FS
	Antiviral behandling af kronisk hepatitis B og C	x				FS	FS
	Post-exposure HIV-profylaktisk behandling	x				FS	FS
Infektioner hos personer med nedsat immunforsvar	Kontrol og behandling af infektionsmedicinske problemer hos patienter med kongenit eller erhvervet immundefekt, fx agammaglobulinæmi, transplanterede patienter og patienter behandlet med biologiske lægemidler og cancerkemoterapi	x				FS	

Diagnostik af langvarig feber	Udover de ovenfor nævnte diagnoser og tilstande bør andre alvorlige tilstande henvises til regionsfunktionsniveau, fx ved febris causa ignota, særligt vanskelige behandlingsforløb eller ved ekstremt sjældne tilstande med immunologisk eller infektios baggrund		x		Se tekst	FS	Se tekst	
Højt specialiserede funktioner								
Akut febril sygdom	Behandling af kompliceret cerebral absces samt komplicerede forløb af purulent meningitis		x					
	Operationskrævende cerebrale og intraspinale abscesser		x					
	Behandling af endocarditis, herunder kompliceret venstresidig endocarditis		x					
Importerede infektionssygdomme	Særligt farlige luftbårne infektioner med behov for undertryksslusestueisolation (kopper, SARS)		x					
	Bestyrket mistanke om viral hæmorrhagisk feber, bl.a. Lassa-feber, Marburg og Ebola-sygdom samt Crime-Congo		x					
Langvarige, komplicerede, bakterielle infektioner	Multiresistent tuberkulose (MDR-TB) med behov for slusestueisolation		FS (Rigshospitalet)					
	Lungeinfektioner hos børn og voksne med cystisk fibrose		x					
	Tetanus og botulisme		x					
	Neuroborreliose, som kræver særlig specificeret diagnostik, observation og behandling		x					
Kronisk virale infektioner	HIV-inficerede børn		x					
	HIV-inficerede gravide		x					
	HIV-inficerede eller hepatitis B-inficerede med samtidig infertilitet		x					

Speciale: Intern medicin: nefrologi

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt specialiserede)		Placering af funktioner		
Område	Funktion	AUH Skejby	RH Viborg	RH Holstebro
Hovedfunktioner				
	Hovedfunktion	x	x	x
Regionsfunktioner				
	Patienter med akut nyreinsufficiens eller akut nefrotisk syndrom - akut diagnostik og behandling	x	x	x
	Intermitterende hæmodialyse på patienter i intensivt regi (ikke vedvarende hæmofiltration)	x	x	x
	Diagnostik, hvor der skal foretages nyrebiopsi (incidens ca. 2000 pt.) samt start af eventuel medicinsk immunosuppressiv behandling ved nefrotisk syndrom eller non-vaskulit glomerulonefritis	x	x	x
	Senkontrol af ukomplicerede voksne nyretransplanterede	x	x	x
	Tilsyn med multiorgansyge patienter med nyresvigt	x	x	x
	Behandling ved vanskelige vaskulære adgangsveje	x	x	x
	Diagnostik og behandling af calciummetaboliske tilstande, herunder indikationsstilling for operativ behandling af sekundær hyperparathyroidisme	x	x	x
	Diagnostik og behandling af nyremanifestationer ved kroniske systemiske bindevævssygdomme	x	x	x
Højt specialiserede funktioner				
	Nyretransplantation på voksne - diagnostik og godkendelse af donorer	x	FS	FS
	Efterkontrol af nyretransplanterede - som minimum de første 3-6 måneder efter transplantationen samt ved komplikationer fx akut nyresvigt, afstødning af den transplanterede nyre, cancer eller post transplantatorisk lymfoproliferativt syndrom (PTLD), afløbshindring, karstenose eller ved infektion med CMV, EBV, legionella, polyoma virus eller pneumocystis carinii	x		
	Nyretransplantation på børn - diagnostik og godkendelse af donorer og recipienter (10). Efterkontrol af nyretransplanterede børn (prævalens 40)	Odense (OUH)		
	Multiorgantransplantation - diagnostik og godkendelse af donorer og recipienter	x		
	Efterkontrol af multiorgantransplanterede	x		
	Efterkontrol af mennesker, som donerer en nyre i forbindelse med nyretransplantation fra levende donor	x		
	Immunosuppressiv behandling hos patienter med svære inflammatoriske bindevævslidelser, herunder vasculitis-associeret glomerulonefritis og ekstrakapillær glomerulonefritis	x	FS	FS

Diagnostik og behandling af mikroangiopatiske trombocytopenier hos patienter med nyreinsufficiens - herunder eventuel plasmaferesebehandling		x			
Behandling af særlige komplikationer til uræmi såsom svær perikarditis eller calcifylaxis		x			
Diagnostik og behandling af metaboliske nyresygdomme som cystinose og oxalose		x			
Dialysebehandling af børn		x			

Speciale: Intern medicin: hæmatologi

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner)		Placering af funktioner		
Område	Funktion	AUH, Århus Sygehus	RH Viborg	RH Holstebro
Hovedfunktioner				
	Hovedfunktion	x	x	x
Regionsfunktioner				
Malignt lymfom	Behandling af Hodgkin lymfom, Burkitt lymfom og CNS-lymfom	x		
	2. linje (recidiv) og efterfølgende behandlinger af lavmalignt lymfom, højmalignt lymfom, og højrisiko kronisk lymfatisk leukæmi patienter	x	FS	FS
Myelomatose hos yngre patienter	1. linje (primær) og 2. linje (recidiv) behandling af myelomatose og amyloidose	x	FS	FS
Akutte leukæmier/fremskreden myelodysplastisk syndrom (MDS)	1. og 2. linje behandling af ALL hos ikke-yngre og AML/fremskreden MDS	x	FS	
Kroniske myeloide sygdomme	2. og 3. linje behandling af kronisk myeloid leukæmi, ikke fremskredent myelodysplastisk syndrom og kronisk myelomonocyt leukæmi	x	FS	FS
Følge af behandlingen af malign hæmatologisk sygdom	Periodisk og langvarig knoglemarvssvigt med deraf følgende risiko for livstruende infektioner med udvikling af multiorgansvigt	x	FS	FS
Specialiseret hæmatologisk cancerbehandling	Kompleks og intensiv kemoterapi i henhold til nøje definerede behandlingsalgoritmer	x	FS	FS
	Radioimmunterapi	x		
	Opsamling af perifere stamceller (leukaferese)	x		
	Højdosis kemoterapi med stamcellestøtte, tidligere kaldet autolog knoglemarvstransplantation (fraset amyloidose)	x		
Let-moderat trombofili og hæmofili (2000-3000)	Von Willebrand sygdom	x	FS	
	Blødning som følge af erhvervet mangel på koagulationsfaktorer og eller dysfunktionelle trombocytter	x	FS	
Aplastisk anæmi	Aplastisk anæmi, som ikke kræver højt specialiseret behandling	x		
Benigne hæmatologiske sygdomme	1. linje behandling af paroxysmisk nokturn hæmoglobinuri og trombotisk trombocytopenisk purpura	x	FS	FS
Højt specialiserede funktioner				
Alle allogene transplantationer	Løbende kontrol, samt diagnostik og behandling af GVH	x		

Amyloidose	Højdosis kemoterapi med stamcellestøtte til patienter med amyloidose		x			
Akut lymfoblast leukæmi	Akut lymfoblast leukæmi hos yngre voksne		x			
Svær aplastisk anæmi	Med indikation for allogen knoglemarvstransplantation og/eller svær immunsuppressiv behandling		x			
Trombotisk trombocytopenisk purpura	Komplicerede tilfælde af trombotisk trombocytopenisk purpura		x			
Medfødte svære penier (<10) og hæmoglobinopatier (<40)	Medfødte svære penier og hæmoglobinopatier		x			
Svær, medfødt og erhvervet hæmofili	Almindelig hæmofili		Se tekst			
	Von Willebrands sygdom		Se tekst			
	Anden sjælden hæmofili		Se tekst			
Meget sjældne benigne hæmatologiske tilstande	Meget sjældne benigne hæmatologiske tilstande		x			

Speciale: Neurologi

Specialets specialiserede funktioner		Placering af funktioner				
Område	Funktion	AUH Århus Sygehus	RH Hammel Neurocenter	RH Viborg	RH Skive	RH Holstebro
Hovedfunktioner						
	Hovedfunktion	x		x		x
Regionsfunktioner						
Multipel (dissemineret) sklerose	Opfyldning af Baklofenpumper	x				x
	Behandling af komplicerede tilfælde af spasticitet med botulinumtoxin	x				x
Sygdomme i rygmarv, nerverødder, nervetråde og muskler	Myastenia gravis. Diagnostik og behandling af lette til moderate tilstande	x		x		x
	Neuropati. Diagnostik af moderate til svære tilstande	x		x		x
	Akut polyradikulitis (GBS), diagnostik og behandling	x		x		
	Muskelsygdomme. Elektrofysiologisk og evt. genetisk diagnostik	x				
	Amyotrofisk lateral sklerose (ALS). Klinisk og elektrofysiologisk diagnostik, behandling og opfølgning	x		x		x
Bevægeforstyrrelser: Parkinsons sygdom	Diagnostik og behandling af patienter med parkinsonisme, hvor diagnosen er uklar eller med komplekse problemstillinger	x				
	Diagnostik og behandling af atypisk parkinsonisme (MSA, PSP, CBD)	x				
	Diagnostik og behandling af patienter i senstadiet af Parkinsons sygdom med apomorfinpumpe (subcutan indgift) (20-30 nye/80 ptt. i alt) eller duodopapumpe (intestinal indgift) (10 nye / 20 ptt. i alt)	x				
Bevægeforstyrrelser: Dystoni	Dystoni behandling med botulinumtoxin (EMG vejledt behandling). Undtaget herfra er laryngeal og oromandibulær dystoni	x				x
	Botulinumtoxin behandling af svære dystonier og hemifaciale spasmer med funktionshæmning og symptomer > 1 år	x				x
Demens	Diagnostik, behandling og opfølgning af særligt svære tilfælde af demens fx diagnostisk uafklaret demens, fronto-temporale demensformer og svære adfærdsforstyrrelser	x		x		x

Epilepsi	Døgn video EEG under indlæggelse af patienter med svære eller uafklarede anfald eller funktionshæmning som følge af månedlige anfald		x				
	Diagnostik og særlig medicinsk behandling af patienter med fortsatte anfald og bivirkninger 2-3 år efter diagnosetidspunktet		x				
	Diagnostik og behandling af patienter med kompliceret status epilepticus		x				
	Diagnostik og særlig medicinsk behandling af patienter med kombineret udviklingshæmning og epilepsi		x		x		x
	Tværfaglig diagnostik og behandling af patienter med vedvarende psykogene non-epileptiske anfaldsphenomener		x				
	Behandling og kontrol af komplicerede gravide epilepsipatienter.		x		x		x
	Kontrol og justering af vagusstimulator i vedligeholdelsesfasen		x				
Hovedpinesygdomme. Diagnostik, behandling og rehabilitering af sværere hovedpinetilstande, hvor funktionsevnen er truet (1000)	Hyppig migræne eller spændingshovedpine		x				
	Klyngehovedpine		x				
	Medicin- og overdoseringshovedpine		x				
	Symptomatiske hovedpiner		x				
	Trigeminusneuralgi		x				
Neurogene smertetilstande	Diagnostik, behandling og rehabilitering af svære centrale neurogene smerter, hvor funktionsevnen er truet		x				
	Diagnostik, behandling og rehabilitering af svære perifere neurogene smerter, hvor funktionsevnen er truet - herunder CRPS (refleksdystrofi)		x				
Søvn sygdomme	Diagnostik og behandling af ukompliceret narkolepsi og andre hypersomnier hos voksne		x		x		
	Diagnostik og behandling af almindelige parasomnier		x		x		
	Diagnostik og behandling af søvnrelaterede bevægesygdomme (restless legs, periodiske benbevægelser etc.), almindelige døgnrytmesygdomme og almindelig kroniske insomnier		x		x		
Klinisk neurofysiologi	Elektromyografi (EMG), nerveledningsundersøgelse og specielle teknikker for neuromuskulære sygdomme		x		x		x
	EMG vejledt botulinumtoksin behandling af fokale dystonier og spasticitet		x		x		x
	Døgn video EEG ved kompliceret epilepsi		x				

	Specielle evoked potential undersøgelser og andre teknikker for bl.a. multipel sclerose og rygmarvsskade samt overvågning under operationer		x				
	Polysomnografi og multipel søvnløstest for narkolepsi og andre søvnsygdomme		x		x		
	Elektroencefalografi (EEG)		x		x		x
	Elektroneuronografi (ENG) for nerveafklemning og screening for nervebetændelse		x		x		x
	Visuel og somatosensorisk evoked potential (VEP og SEP) undersøgelse for dissemineret sclerose og rygmarvsskade		x		x		x
	Cardiorespiratorisk undersøgelse for søvnapnø				x		
Neurorehabilitering: Erhvervet hjerneskade efter kranietraumer eller tilgrænsende sygdomme (inkl. sygdomme)	Moderate hovedtraumer (særligt indrettede neurorehabiliteringscentre)			x		x	x
	Særlige kognitive og psykiske problemstillinger efter erhvervede hjerneskader			x		x	x
Neurorehabilitering: Apoplexi	Svære tilfælde af apopleksi, evt. med kognitive forstyrrelser eller svær spasticitet med behov for gipsning, botulinumtoksin eller baklofenpumpebehandling			x		x	x
Neurorehabilitering: Andre kroniske neurologiske sygdomme	Rehabilitering af svære neuropatier, herunder Guillain Barrés sygdom (GBS)			x		x	
Neurogenetik	Identifikation af patienter/familier med mulig arvelig neurologisk sygdom		x		x		x
Højt specialiserede funktioner							
Apopleksi og hjernekarssygdomme	Apopleksi - Intra-arteriel trombolyselbehandling +/- trombektomi, herunder: nyopererede som ikke kan behandles med i.v. trombolysel, akutte cerebrale embolier under kardiologiske indgreb og hovedstammeokklusioner af arteria cerebri media hvor i.v. trombolysel ikke har haft effekt (0-6 timer)		x				
	Hovedstamme-okklusion: Behandling af fokal cerebral hypoperfusion af arteria cerebri media dokumenteret med PET (eller SPECT) - diagnostik mhp ekstrakraniel til intrakraniel bypass operation		x				
	Primær cerebral vaskulit. Diagnostik og immunmodulerende behandling		x				
Multipel (dissemineret) sklerose	Stærk immunsuppression med mitoxantron		x				
	Behandling med specialiseret immunmodulerende behandling med natalizumab		x				

	Baklofenpumper: Vurdering af patienter til behandling med Baklofenpumper (100-150), neurologiske opgaver i forbindelse med indoperation af Baklofenpumper (75-100) samt baklofenpumpedysfunktion/fornelse af pumpe (10-20)		x				
	Anden specialbehandling af spasticitet (fenolblokader)		x				
	Behandling af børn og unge (under 18 år) med multipel sklerose		x				
	Neuromyelitis optica og akut demyeliniserende encephalopati (ADEM)		x				
Sygdomme i rygmarv, nerverødder, nervetråde og muskler: Myastenia gravis	Myasten krise eller svær myasteni		x				
Sygdomme i rygmarv, nerverødder, nervetråde og muskler: Neuropati	Diagnostik og iværksættelse af immunmodulerende behandling med immunosuppressiva, immunglobulin og plasmaferese ved kronisk inflammatorisk demyeliniserende polyneuropati og vaskulitisneuropati		x				
	Vedligeholdelsesbehandling med immunoglobulin		x				
Sygdomme i rygmarv, nerverødder, nervetråde og muskler: Akut polyradikulitis (GBS)	Diagnostik og behandling af svære tilfælde, hvor der er truende respirationspåvirkning eller truet førlighed		x				
Sygdomme i rygmarv, nerverødder, nervetråde og muskler: Muskelsygdomme	Histologisk, genetisk og molekylærbiologisk diagnostik af dystrofier, myopatier og polymyositis		x				
	Komplikationer i form af respirationssvækkelse, skoliose, kontrakturer, kardiomyopati mm.		x				
Sygdomme i rygmarv, nerverødder, nervetråde og muskler: Amyotrofisk lateral sklerose (ALS)	Amyotrofisk lateral sklerose (ALS). Diagnostisk afklaring i uafklarede tilfælde		x				
Bevægeforstyrrelser: Parkinsons sygdom	Diagnostik og operativ behandling (dyb hjernestimulation) af parkinson-patienter og patienter med tremor, der ikke kan behandles tilfredsstillende medikamentelt		x				
Bevægeforstyrrelser: Dystoni	Diagnostik og operativ behandling af medicinsk behandlingsrefraktær dystoni		x				
	Behandling af laryngeal (40-50) og oromandibulær (40-50) dystoni med botulinumtoxin		x				

Bevægeforstyrrelser: svære/uafklarede /sjældne/arvelige bevægesygdomme	Diagnostik og behandling af svære/uafklarede/sjældne/arvelige bevægesygdomme, herunder behandlingsrefraktær Tourettes syndrom, sjældne dystonier og ataxier		x				
Demenssygdomme	Diagnostisk uafklaret demens		x				
	Visse sjældne sygdomme med demens, herunder arvelige sygdomme med demens		x				
	Arvelige neurodegenerative sygdomme (Alzheimers sygdom, frontotemporal demens, spinocerebellar atrofi, Huntingtons sygdom)		x				
	Patienter med behov for hjernebiopsi		Se tekst				
	Patienter med behov for lumbal perfusionsundersøgelse (diagnostik for normaltryks hydrocephalus)		Aalborg Sygehus				
Epilepsi	Diagnostik med henblik på evt. kirurgi af patienter med medikamentelt intractabel epilepsi med invaliderende anfald		x				
	Behandling og observation af patienter med invaliderende epilepsi med ledsagende psykologiske, sociale samt arbejdsmæssige problemer og behov for længerevarende observation samt behandling eller socialmedicinsk rehabilitering pga. funktionshæmmende anfald samt behandling og observation efter epilepsikirurgi		Epilepsihospitalet, Dianalund				
	Diagnostik og anlæggelse samt initial justering af nervus vagus stimulator hos patienter med medikamentel intractabel epilepsi, hvor mulighed for epilepsikirurgi er udelukket		x				
	Særlig diætbehandling af visse epilepsipatienter		Epilepsihospitalet, Dianalund				
Hovedpinesygdomme. Diagnostik og behandling af sjældne hovedpinetilstande eller komplicerede hovedpinetilstande	Svært behandlelig migræne og spændingshovedpine med behov for tværfaglig indsats		x				
	Sjældne hovedpineformer fx idiopatisk intrakraniell hypertension og spontan ortostatisk hypotensiv hovedpine		x				
	Vanskelige behandlelige tilfælde af trigeminusneuralgi og Hortons hovedpine		x				
	Patienter med hovedpine eller ansigtssmerter kompliceret af svær komorbiditet		x				
	Implantation af neurostimulation ved behandlingsfraktære hovedpine- og smertetilstande		x				

Neurogene smertetilstande	Diagnostik, behandling og rehabilitering af patienter med komplicerede centrale neurogene smerter, hvor der ikke er opnået tilfredsstillende smertelindring efter 1/2 år på regionsfunktionsniveau		x				
	Diagnostik, behandling og rehabilitering af patienter med komplicerede perifere neurogene smerter, hvor der ikke er opnået tilfredsstillende smertelindring efter 1/2 år på regionsfunktionsniveau, herunder CRPS (refleksdystrofi)		x				
Søvnsygdomme	Diagnostik og behandling af komplicerede respirationsrelaterede søvnforstyrrelser, såsom central søvnapnø eller hypoventilation ved neurologisk eller medicinsk sygdom		x		x		
	Diagnostik og behandling af komplicerede tilfælde af narkolepsi, andre hypersomnier, komplicerede insomnier, søvnrelaterede bevægesygdomme, REM behaviour disorders samt andre komplicerede parasomnier, døgnrytmesygdomme hos børn og voksne		x		x		
Infektion og inflammation i nervesystemet	Neuroinfektioner og neuroinflammationer som kræver særlig specificeret diagnostik, observation og behandling, herunder neurosarcoidose, kronisk meningitis, ikke-akut operationskrævende abscesser samt særlige vanskelige tilfælde af transversel myelitis, neuroborreliose og encephalitis		x				
	Diagnostik af uklare tilfælde af mulig Creutzfeldt-Jakobs sygdom		x				
Klinisk neurofysiologi	Intrakraniell registrering med døgn video EEG med henblik på epilepsikirurgisk diagnostik		Rigshospitalet				
	Botulinumbehandling i specialteam ved oro-mandibulær dystoni og spastisk dysfoni		x				
Neurorehabilitering: Erhvervet hjerneskade efter kranietraumer eller tilgrænsende sygdomme	Neurorehabilitering af svære traumatiske hjerneskader og meget svære følger efter anoxi, neuroinfektioner, apopleksi og hjerneblødning				x		
Neurorehabilitering: Rygmarvsskader	Rehabilitering af para- og tetraplegipatienter				Se tekst		
Neurorehabilitering: Andre kroniske neurologiske sygdomme	Patienter med epilepsi med behov for socialmedicinsk rehabilitering		Epilepsihospitalet, Dianalund				
	Patienter med svære muskelsygdomme		Rehabiliteringscenter for Muskelsvind				

Neurogenetik	Diagnostik af familier med uafklaret arvelig neurologisk sygdom		Rigshospitalet				
	Behandling og opfølgning til patienter med verificerede sjældne og sent debuterende neurogenetiske sygdomme		x				
	Genetisk rådgivning af familiemedlemmer til disse patienter		x				
Øvrige	Diagnostisk uafklarede kritisk syge patienter med neurologisk udrednings- og behandlingsbehov		x				

Speciale: Gynækologi og obstetrik

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner)									
Område	Funktion	AUH Skejby	RH Randers	RH Horsens	RH Silkeborg	RH Viborg	RH Herning	RH Holstebro	
Hovedfunktioner									
	Hovedfunktion	x	x	x	x	x	x	x	
Regionsfunktioner									
	Behandling af sexuel dysfunktioner	x	x						
Almen gynækologi /gynækologisk endokrinologi	Vulvodyni	x	x	FS					
	Center til modtagelse af voldtægts ofre	Se tekst					x		
Urogynækologi	Behandling af urininkontinens med TVT, TVT-O operationer samt bulking	x	FS	FS	FS	FS	FS		
	Diagnostik og behandling af recidiver af uterovaginal prolaps	x							
	Kolpopeksi, abdominalt eller vaginalt	x							
Sårbare gravide	Gravide med misbrug og/eller med behov for psykiatrisk behandling udover SSRI i graviditeten	x							
	Udviklingshæmmede	x							
Vurdering/kontrol /behandling /indlæggelse – øvrige gravide	Gravide med gestationel diabetes mellitus (1500), let immunisering (600), thyreoideasygdomme (1000) og/eller epilepsi (1000)	x	x			x	x		
	Gravide med monochoriotiske gemelli (800) eller truende for tidlig fødsel (2000)	x	x			x	x		
	Gravide med svær tarminflammatorisk lidelse (IBD), som ikke umiddelbart responderer på systemisk steroidbehandling, eller som får tilbagefald under graviditeten	x							
Højt specialiserede funktioner									
Almen gynækologi og gynækologisk endokrinologi	Svær eller avanceret endometriose (dvs. involvering af septum rektovaginale eller tarm)	x							
	Embolisering af uterusfibromer	x							
	Medfødte misdannelser i genitalier	x							
	Transseksualisme og intersex tilstande	Rigshospitalet							
	Kromosomanomalier	x							
	Hormonforstyrrelser, der skyldes dysfunktion i hypothalamus-hypofyse-gonadeaksen	x							
	Graft-versus-host reaktion i vagina hos organtransplanterede kvinder	Rigshospitalet							
Urogynækologi	Analinkontinens	x							
	Fistler (ikke fysiologiske forbindelser) mellem blære og skede, tarm og skede eller blære, tarm og skede	x							
	Neurogene blæredysfunktioner	x				FS			
	Smerter og irritative tilstande i skede, blære og tarm	x	FS						
Fertilitetsbehandling	Behandling af infertile par, hvor den ene part eller begge er HIV- eller hepatitis B-positiv	x				FS			
	PGD	x							
	Kryopræserving af ovarievæv	x							
	Stamcelleforskning	Rigshospitalet							
	Mandlig infertilitet, hvor der kræves særlig diagnostik	x							

Gynækologisk onkologi	Cervixcancer ud over stadium IA inkl tvivlstilfælde samt stadium IA med karinvasion		x						
	Operativ behandling af endometriecancer udover lavmaligne tilfælde i stadium I		x						
	Diagnostik og behandling af ovariecancer		x						
	Vulvacancer		x						
	Invasiv mola/ choriocarcinom		x						
	Recidiv af gynækologisk cancer		x						
Prænatal screening, diagnostik og behandling	Intrauterin blodprøvetagning og –transfusion (25) eller intrauterin drænanlægning (10)		Rigshospitalet						
	Vurdering med henblik på intrauterin operation		x						
Sårbare gravide	Gravide med HIV		x						
Vurdering/kontrol/beh andling/indlæggelse – øvrige gravide	Gravide, som kan få behov for intrauterin transfusion fundet ved PSV (25), dvs. svær immunisering (<100), alloimmun trombocytopeni eller parvovirusinfektion, som påvirker fostret (<100)		FS med Rigshospitalet						
	Gravide med andre sygdomme: aktiv cancersygdom (20), hjerte-, lunge-, lever- eller nyretransplantation (<20), systemisk lupus erythematosus (<100), hæmoglobinopater (<100), prægestationel diabetes mellitus (<300) og/eller alvorlige trombofiltilstande		x						
	Gravide med para- og tetraplegi		x						
	Gravide/fostre med sjældne handicap, fx Ostogenesis imperfecta, Ehlers-Danlos Syndrom, Marfan Syndrom		x						
	Gravide med monoamniotiske gemelli		x						
	Gravide med flerfoldsgraviditet og transfusionssyndrom med behov for laserseparation af placenta		FS med Rigshospitalet						
	Gravide diagnosticeret med placenta accreta og percreta		x						
	Gravide med truende ekstrem for tidlig fødsel (<24 uger)		x						
	Gravide med cervixinsufficiens, som nødvendiggør abdominal cerclageanlægning		x						
	Gravide, der har fået konstateret misdannelser hos fosteret, der kræver børnekirurgisk assistance		x						

Speciale: Pædiatri

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner)		Placering af funktioner				
Område	Funktion	AUH, Skejby	RH Randers	RH Viborg	RH Herring	
Hovedfunktioner						
Regionsfunktioner						
Intensiv terapi (Pediatric Intensive Care Unit (PICU)) til børn efter neonatalperioden	Intensiv terapi til børn (2 - 10 år) i kortere tid (forventet intensivbehandlingstid < 72 timer)	x	x	x	x	
	Overvågning af og intensiv terapi til i øvrigt stabile børn < 2 år i kortere tid (forventet intensiv behandlingstid < 24 timer) ved enkelte tilstande, fx EKG-monitoring under phenytoin-loading, og apnoe-monitorering for spontan udsættende respiration under søvn	x	x	x	x	
Neonatalogi	Der skal kunne varetages respiratorbehandling i kortere tid – typisk under 1 døgn.	x				
Gastroenterologi	Crohns sygdom (165 pt.)	x		x	x	
	Colitis ulcerosa m sår (ikke kirurgi) (183 pt.)	x		x	x	
	Malabsorption (128 pt.) herunder nedsat optagelse af næringsstoffer fra tarmen og malabsorption efter operation	x		x	x	
	Efterbehandling af medfødte misdannelser i mavetarm kanalen (338 pt.) (ej kirurgi) – herunder medfødte misdannelser i øvre fordøjelsesorganer, galdeblære, galdegange og lever samt medfødt mangel på eller forsnævring af tyndtarm eller tvkrtarm	x		x	x	
Hepatologi	Akut leverbetændelse	x				
	Kronisk leverbetændelse (35 pt.)	x				
Hæmatologi	Non-maligne anæmier (81 pt.) fx arvelig sideroblastisk anæmi, længerevarende uafklaret anæmi og anæmi ved kronisk sygdom. Anæmien skal hvis muligt behandles på det funktionsniveau, hvorpå den kroniske sygdom behandles	x				
Immunologi	Immundefekt med overvejende antistofmangel (44 pt.)	x				
Infektionssygdomme	Tuberkulose (75 pt.) – i tæt samarbejde med det tilsvarende speciale der behandler voksne patienter	x				
	Tropemedicinske infektionssygdomme – i tæt samarbejde med intern medicin: infektionsmedicin	x				
Pulmonologi	Anden åndedrætssygdom (140 pt.) fx kongenit laryngomalaci	x				
	Medfødte misdannelser af strubehoved (76 pt.) fx kongenit subglottisk stenose. Diagnostik – se højt specialiseret niveau.	x				
Nefrologi	Recidiverende kronisk nyrebækkenbetændelse og nefrotisk syndrom, nyrebetændelse uden behov for kirurgi og nyrebiopsi (132 pt.)	x				
Reumatologi	Juvenil idiopatisk arthritis uden komplikationer(433 pt.) – se desuden højt specialiserede funktioner	x				
Socialpædiatri	Børn af gravide/mødre med alkohol- og stofmisbrug – dette forudsætter neonatalfunktion	x	FS	FS	FS	
Højt specialiserede funktioner						
Intensiv terapi (PICU) til børn efter neonatalperioden	Intensiv terapi til børn < 2 år	x				
	Intensiv terapi til børn (2 - 10 år) med tilstande, hvor der kan forudses længere behandlingstid på intensiv afdeling (> 72 timer)	x				
Neonatalogi	Varetagelse af respiratorbehandling > 24 timer	x				
	Behandling med hypothermi efter asfyxi	x				
	Udskiftningstransfusion	x				
	ECMO	Rigshospitalet				
	Behandling af præmature med gestationsalder under 28 uger	x				
	Svære misdannelse og sygdomme	x				
	Tilstande med behov for kirurgisk vurdering/behandling og alvorlige misdannelser med behov for akut kirurgisk/invasiv behandling	x				
Pulmonologi	Cystisk fibrose mukoviskidose	x				

	Hydrothorax og pleurale sygdomme, herunder væskeansamling eller luft i lungehinde samt fortykkelse, forkalkning og andre sygdomme i lungehinde		x				
	Sygdom i åndedrætsorganer efter indgreb		x				
	Lungelidelser forårsaget af organisk støv eller overfølsomhed derfor		x				
	Medfødte misdannelser i luftrør, bronkier, lunger		x				
	Diagnostik af medfødte misdannelser af strubehoved		x				
Endokrinologi	Adrenogenitalt syndrom		x	FS	FS		
	Hyperaldosteronisme og andre binyrelidelser		x	FS	FS		
	Turners syndrom, Klinefelters syndrom		x	FS	FS		
	Forstyrrelser i æggestokke eller testiklers funktioner		x	FS			
	Misdannelser i æggestok, æggeleder og livmoders ligamenter		x	FS			
	Funktionsforstyrrelse i flere endokrine kirtler		x	FS	FS		
	Øget eller nedsat funktion af hypofyse og Cushings syndrom		x	FS	FS		
	Hypo- og hyperparathyreodisme og andre sygdomme i biskjoldbruskkirtlen		x	FS	FS		
	Karcinoid syndrom, øget hormonsekretion i tarmen - anden, ektopisk hormon sekretion		x	FS			
	Androgen resistens syndrom, sygdom i endokrine kirtler - anden		x	FS			
	Endokrin sygdom uden specifikation		x	FS			
	Svær juvenil diabetes mellitus		x	FS	FS		
Metaboliske lidelser	Forstyrrelser i stofskiftet af aminosyrer og fedtsyrer		x		FS		
	Forstyrrelser i stofskiftet af lipoprotein og andre lipidæmier, samt sfingolipid og lipidaflejringsforstyrrelser		x				
	Forstyrrelser i stofskiftet af glukosaminoglykan, glykoprotein, purin og pyrimidinstofskiftet, porfyrin- og bilirubin		Rigshospitalet				
	Forstyrrelser i mineralstofskiftet, amyloidose		x				
	Forstyrrelser i kulhydratstofskiftet samt andre stofskifteforstyrrelser		Rigshospitalet				
Gastroenterologi	Svære tilfælde af Crohns sygdom med behov for kirurgi, svære tilfælde af colitis ulcerosa med sår, andre sygdomme i bugspytkirtel		x				
	Svære tilfælde af medfødte misdannelser i mavetarmkanalen med behov for kirurgi		x				
	Spiserehabilitering af svær primær og sekundær spisevægring hos børn, der er sondeafhængige trods gængs behandling af spisevægring		x		FS		
Hepatologi	Toksisk leversygdom, leversvigt, kronisk leverbetændelse, bindevævsdannelse i lever og skrumpeliver og andre leverlidelser		x				
Hæmatologi/onkologi	Kræft og maligne hæmatologiske sygdomme		x				
	Thalasamia major, aplastisk anæmi og anæmier ved kroniske sygdomme		x				
	Mangel på hvide blodlegemer og funktionsforstyrrelser i neutrofile hvide blodlegemer, andre forstyrrelser i hvide blodlegemer, sygdomme i milt og Langerhans histiocytose		x				
	Hæmofili		x				
Infektionssygdomme	HIV og AIDS		x				
	Infektioner hos immunosupprimerede børn		x				
Immunologi	Sygdomme i brisæl, kombinerede immundefekter, immundefekt i forbindelse m andre alvorlige defekter, almindelig immundefekt m forskellige manifestationer, andre immundefekter, sarkoidose og forstyrrelser i immunapparatet		x				
Kardiologi	Medfødte misdannelser i hjerte, store arterier, store vener, perifere kar samt andre kredsløbsorganer		x				
	Betændelse og sygdomme i hjertemuskulaturen		x				

	Lebningsforstyrrelser i hjertet, herunder atrioventrikulært blok, venstresidigt grenblok og andre ledningsforstyrrelser	x				
	Hjerterytmeforstyrrelser, herunder anfaldsvis takykardi, atrieflagren og -flimren samt andre hjerterytmeforstyrrelser	x				
	Hjertesvigt	x				
	Komplikationer og dårligt definerede hjertesygdom	x				
	Anden hjertesygdom	x				
Nefrologi	Nyreinsufficiens	x				
	Tubulære lidelser og skrumpenyre	x				
	Tubulointerstitielle lidelser	x				
Neuropædiatri	Udredning mhp. neurokirurgiske sygdomme	x				
	Erhvervet hjerneskade	x				
	Epilepsi – medicinsk intractabel epilepsi og svær epilepsi		Epilepsihospitalet, Dianalund			
	Neuromuskulære/primære muskelsygdomme herunder progredierende sygdom f.eks. dystrofia musculorum progressiva, dystrofia musculorum congenita, myopathia congenita og mitokondrie myopati	x		FS		
Reumatologi	Bindevævsygdomme: Polyarteritis nodosa og beslægtede sygdomme, "andre" nekrotiserende vaskuliter, systemisk lupus erythematosus, dermatopolymyositis, sklerodermi, andre generaliserede bindevævssygdomme, lokaliseret lupus erythematosus og andre lokaliserede bindevævssygdomme, muskelbetændelse og forkalkning og forbening af muskel, anden sygdom i arterier og arterioler	x				
	Leddegigt: seropositiv leddegigt, psoriatisk ledsygdom og ledsygdom ved tarmlidelse, leddegigt hos børn ved anden sygdom, spondylitis ankylopoietica og andre spondyliter	x				
	Juvenil idiopatisk arthritis med komplikationer (tilføjelse fra Sundhedsstyrelsen 5. maj 2009)	x				
Allergologi	Sjældne komplekse allergiske sygdomme, herunder hereditært angioødem	x		FS		
Seksuelt misbrugte børn	Seksuelt misbrugte børn og mistanke herom	x				
Transplantationer	Transplantationer		Se tekst			
Sjældne handicap	Neurofibromatosis Recklinghausen	x				
	Galaktosæmi		Rigshospitalet			
	Spielmeyer-Vogt og andre neurale ceroid-lipofuscinoser	x				
	Osteogenesis Imperfecta	x				
	Marfan Syndrom	x				
	Prader Willi Syndrom	x				
	Ehlers-Danloss Syndrom	x				
	Kraniofaciale misdannelser herunder Apert Syndrom	x				
	Wilson's Syndrom	x				
	Blæreekstrofi	x				
	Myelomeningocele	x				

Speciale: Anæstesi

Specialets specialiserede funktioner										
Område	Funktion		AUH, Århus Sygehus	AUH Skejby	RH Randers	RH Horsens	RH Silkeborg	RH Viborg	RH Herning	RH Holstebro
Hovedfunktioner										
	Hovedfunktion		x	x	x	x	x	x	x	x
Regionsfunktioner										
Anæstesi	Anæstesi til større kirurgi, patienter med svær komorbiditet eller andre større interventioner eller diagnostiske procedurer		x	x	x	x		x	x	
	Anæstesi (udover kortvarig maskeanæstesi) til børn <2 år og ASA<2 til akutte og elektive mindre operative indgreb (knivtid<2 timer)		FS	x	x			x	x	
Intensiv medicinsk terapi	Intensiv terapi til børn ≥2 år i kortere tid (forventet intensiv behandlingstid <72 timer)		x	x	x			x	x	
	Overvågning af og intensiv terapi til i øvrigt stabile børn <2 år i kortere tid (forventet intensiv behandlingstid <24 timer) ved enkelte tilstande			x	x			x	x	
Højt specialiserede funktioner										
Anæstesi	Anæstesi til større kirurgi indenfor specialerne thoraxkirurgi, neurokirurgi, brandsårkirurgi og stor karkirurgi samt transplantationer eller andre større og sjældne interventioner eller diagnostiske procedurer		x	x						
	Gravide med svære medicinske eller medfødte sygdomme med fortsatte symptomer		FS	x						
	Anæstesi til børn (0-10 år) og større kirurgi uanset ASA score		x	x						
	Anæstesi til børn (0-10 år) og ASA ≥3		x	x						
Intensiv medicinsk terapi	Intensiv terapi til børn <2 år		FS	x						
	Intensiv terapi til børn med tilstande, hvor der kan forudses længere behandlingstid på intensiv afdeling (>72 timer)			x						
	Hyperbar iltbehandling ved fx gasgangræn, nekrotiserende fasciitis og kulilteforgiftning		x							
	Dykkersyge			Rigshospitalet						
	ECMO til behandling af akut svær lungeskade ved reversibel lungelidelse			x						
	Intensiv medicinsk terapi til respirationstruede brandsårpatienter		Rigshospitalet							
Kroniske non-maligne smertetilstande	Komplekse smertetilstande hvor bagstrengsstimulation er indiceret		x							
Øvrige	Malign hypertermi		Dansk Malign Hypertermi Center, Herlev Sygehus							

Diagnostik, behandling og efterbehandling af kronisk respirationsinsufficiens		x								
Diagnostik af genetisk betinget unormal kolinesterase		Herlev Sygehus								
Diagnostik af allergiske reaktioner i forbindelse med anæstesi		Se tekst								

Interventionel radiologi	Embolisering af sjældne og/ eller avancerede AV-malformationer, pulmonale AV-malformationer, fistler og angiomatøse tumorer	x							
	Uterus fibrom embolisering (UFE)			x					
	Partiel embolisering af hyperplastisk milt hos børn			Rigshospitalet					
	Percutan transluminal angioplastik (PTA) på a. renalis og mesenterial arterier			x					
	Percutan transluminal angioplastik (PTA) på a. carotis og øvrige supraaortale arterier	x							
	Avancerede aorta stentgraft behandlinger - EVAR			x					
	Anlæggelse af transjugular intrahepatisk portosystemisk shunt (TIPS)	x							
	Nefrostomi på ikke-dilateret afløbssystem			x	FS		FS		
	Vertebroplastik	x							
	Endovasculær behandling af thoracoabdominale aortaaneurismer			x					
	Specielle terapeutiske procedurer i relation til transplantationer			x					
	Muskuloskeletal-radiologi	Videre diagnostik inkl. biopsi af malignitetssuspekter primære tumorer i bløddele og skelet	x						
Billedvejledte grovnålsbiopsier fra tumorer i knogler		x							
Skeletdystrofier		x							
Abdominal radiologi	Motilitetsundersøgelser i oesophagus	x							
Børneradiologi	Sjældne pædiatriske CNS-sygdomme			x			FS		
	Børneonkologi	x		x			FS		
	Kongenitte hjertemisdannelser, nyresygdomme samt syndromer og dysplasier	x		x			FS		
	Cystisk fibrose			x					
	Neonatale sygdomme			x	FS		FS		
Onkoradiologi	Kryo og RFA behandling af kræft	x		x			FS		
	Kemoembolisering	x							
	Funktionelle (perfusions-) CT, UL og MR undersøgelser til anti-angiogenetisk behandling	x		x			FS		

Speciale: Klinisk fysiologi og nuklearmedicin

Specialets specialiserede funktioner		Placering af funktioner					
Område	Funktion	Sygehus AUH, Århus	AUH Skejby	RH Randers	RH Viborg	RH Herning	RH Holstebro
Hovedfunktioner							
	Hovedfunktion	x	x	x	x	x	x
Regionsfunktioner							
	Intenderet kurativ behandling af maligne sygdomme med åbne radioaktive kilder	x	x				
Højt specialiserede funktioner							
	Fremstilling af radioaktivt mærkede lægemidler i cyklotronenhed med tilknyttet radiokemifunktion	x					

Speciale: Klinisk immunologi

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt						
Område	Funktion		AUH, Skejby	RH Horsens	RH Viborg	RH Holstebro
Hovedfunktioner						
	Hovedfunktion		x	x	x	x
Regionsfunktioner						
Blodbankvirksomhed og transfusionsmedicin	§ 6-ansvar i henhold til Blodforsyningsloven af 2005		x			
	Fremstilling af blodkomponenter		x		x	x
	Blodtypebestemmelse og smitteundersøgelser af donorblod		x		x	x
	Analyse og tolkning af standardiserede immunhæmatologiske undersøgelser (antistofidentifikation, DAT)		x		x	x
	Immunhæmatologiske specialundersøgelser (udredning af AIHA mm.)		x		x	FS
	Analyse og tolkning af hæmostase (fx trombelastografi)		Se tekst		x	x
	Transfusionsmedicinsk rådgivning		x		x	x
Celle- og vævsbankvirksomhed	Bankvirksomhed vedr. knogle og blodstamceller		x		x	x
Immunologisk diagnostik	HIV- og hepatitisdiagnostik af patienter		x		x	
	Blodtypebestemmelse af gravide (inkl. HBsAg-screening)		x		x	x
	Genomisk blodtypebestemmelse af patienter og donorer		x			x
	Genomisk blodtypebestemmelse på maternelt plasma		x			
	Kvantitering og monitorering af føtomaternel blødning og vejledning om profylakse mod alloimmunisering		x			
	Autoimmunanalyser		x			x
	Trombocyt- og granulocytantistoffer		x			
	Trombocyt- og granulocyttypebestemmelse		x			
	Terapeutisk aferese		x			x
	Flowcytometrisk behandlingsmonitorering		x			x
Allergologisk diagnostik		Se tekst				
Transplantationsmedicin, herunder vævstypebestemmelse	Knoglemarvsdonorer og transfusionspatienter		x			
	Familieundersøgelser		x			
	HLA-antistoffer		x			
Højt specialiserede funktioner						
	Udredning af immundefekt		x			
	Diagnostik af børneleukæmier		Se tekst			
	MRD-analyser (Minimal Residual Disease)		Se tekst			

	Diagnostik og behandling af erythroblastose		x				
	Produktion af blodkomponenter til intrauterin transfusion		Rigshospitalet				
	Vævs- og celledonorsøgning (fx ved knoglemarvstransplantation)		x				
	Transplantationsforlidelighedsundersøgelse		x				
	Konfirmatorisk vævstypebestemmelse (High-resolution, referencelaboratorium)		x				
	Kimærismeundersøgelse		x				
	Donorhelhedsundersøgelser, forbehandling til cytaferese af raske allogene stamcelledonorere samt klinisk immunologiske undersøgelser og procedurer i forbindelse med allogen stamcelletransplantation		x				
	Produktion af stamcellekoncentrater med henblik på autolog stamcelletransplantation		x				
	Forbehandling af patienter inden nyretransplantation ved ABO-uforlidelighed og ved forekomst af HLA-antistoffer		x				
	ScandiaTransplant (udveksling af donororganer)		x				

Speciale: Klinisk mikrobiologi

Specialets specialiserede funktioner					
Område	Funktion		AUH Skejby	RH Viborg	RH Herring
Hovedfunktioner					
	Hovedfunktion		x	x	x
Regionsfunktioner					
	Konfirmatorisk hæmoparasitologisk diagnostik		x	x	x
	Regional koordinerende enhed for MRSA		x		
	HIV, kvantitativ virologisk behandlingsmonitorering		x		
	Hepatitis, kvantitativ virologisk behandlingsmonitorering		x		
	CMV, kvantitativ virologisk behandlingsmonitorering		x		
Højt specialiserede funktioner					
	Diagnostik og rådgivning vedr. infektioner hos cystisk fibrose patienter		x		
	Diagnostik og rådgivning vedr. infektioner hos transplantationspatienter, herunder mikrobiologiske analyser præ- og posttransplantation		x		
Statens Serum Institut varetager:					
	National epidemiologisk overvågning af infektioner				
	National reference funktion for vanskeligt identificerbare mikroorganismer				
	National reference funktion for sjældne mikroorganismer				
	National reference funktion for sjældne analyser				
	Tuberkulose-diagnostik (dyrkning, typning og overvågning)				

Speciale: Patologisk anatomi og cytologi

Specialets specialiserede funktioner		Placering af funktioner			
Område	Funktion	AUH, Århus Sygehus	RH Randers	RH Skive	RH Holstebro
Hovedfunktioner					
	Hovedfunktion	x	x	x	x
Regionsfunktioner					
	Diagnostik af nefrologiske sygdomme med nyrebiopsi	x			
	Hæmatopatologisk diagnostik	x	FS		
	Diagnostik af interstitielle lungesygdomme (dvs. medicinske, ikke-kræftrelaterede sygdomme)	x	FS		
	Diagnostik af hepatologiske sygdomme (ikke kræftrelaterede) undtagen transplantationspatologi	x	FS		
	Inflammatoriske og degenerative muskelsygdomme	x			
	Foster- og spædbarnsobduktioner	x	FS	FS	
Højt specialiserede funktioner					
	Transplantationspatologi (minus nyrer)	x			
	Metaboliske knoglesygdomme	x			
	Diagnostik af medicinske hjertesygdomme	x			
	Maligne børnetumorer	x			
	Diagnostik af cerebrale neoplasier, degenerative/metaboliske sygdomme samt misdannelser	x			
	Diagnostik af knogle- og bløddelsneoplasier	x			
	Øjenpatologi	Rigshospitalet			

Speciale: Klinisk genetik

Specialets specialiserede funktioner		Placering af funktioner	
Område	Funktion		
			AUH Århus Sygehus
Hovedfunktioner			
	Hovedfunktion		
Regionsfunktioner			
Højt specialiserede funktioner			
Genetisk rådgivning			x
Cytogenetiske analyser			x
Molekylærgenetiske analyser			x

|

Speciale: Klinisk farmakologi

Specialets specialiserede funktioner		Placering af funktioner
Område	Funktion	AUH, Århus Sygehus
Hovedfunktioner		
	Hovedfunktion	Der er ingen funktioner på hovedfunktionsniveau i specialet
Regionsfunktioner		
Rådgivning	Individuel rådgivning	x
	Lægemiddelanalyser	x
	Rådgivning på afdelingsniveau	x
	Rådgivning på sygehusniveau	x
	Vurdering af omkostningstunge og/eller nye lægemidler	x
	Vurdering af medicinalindustriens lægemiddelinformationer	x
	Afholdelse af lægemiddelhøringer omhandlende aktuelle lægemiddelrelaterede problemstillinger	x
	Understøtte udviklingen af kvalitetsstandarder på lægemiddelområdet	x
	Udarbejdelse af regionale basis- og rekommandationslister og behandlingsvejledningen i praksis	x
	Deltagelse i arbejdet med regionale lægemiddelkomiteer	x
Undervisning	Uddannelse af speciallæger i almen medicin og intern medicin samt undervisning af praktiserende læger og øvrigt sundhedspersonale	x
Forskning	Afprøvning af nye lægemidler	x
Højt specialiseret funktion		
Giftlinjen		Bispebjerg Hospital

Speciale: Klinisk onkologi

Specialets specialiserede funktioner		Placering		
Område	Funktion	AUH, Århus Sygehus	RH Viborg	RH Herning
Hovedfunktioner				
	Hovedfunktion	x	x	x
Regionsfunktioner				
	Lungekræft, strålebehandling	x		
	Brystkræft, strålebehandling	x		FS
	Endetarmskræft, strålebehandling og konkommittant medicinsk behandling	x		
	Prostatacancer, strålebehandling (900) og medicinsk behandling/kemoterapi (150-200) fraset hormonmodulerende ikke-kurative behandling	x	FS	
	Kræft i urinblæren, strålebehandling (300) og medicinsk behandling (150-200)	x		
	Hudcancer, strålebehandling	x		x
	Alle kræftformer, palliativ strålebehandling	x		FS
	Bugspytkirtelkræft, medicinsk behandling	x	FS	x
	Æggestoks- og livmoderkræft, medicinsk behandling (750) og strålebehandling (200)	x		FS
	Hoved- og halskræft (ekskl. skjoldbruskkirtelkræft), strålebehandling (8-900) og medicinsk behandling (150, non-konkormittant)	x		
	Maligne hæmatologiske sygdomme, strålebehandling	x		
	Kræft i hjernen, strålebehandling (400) og medicinsk kræftbehandling (150, non-konkormittant)	x		
Højt specialiserede funktioner				
	Kræft i skjoldbruskkirtlen, ekstern strålebehandling og intern radiojodbehandling	x		
	Kræft i spiserør, mavemund (cardia) og mavesæk, medicinsk behandling og strålebehandling	x		
	Kræft i nyre, medicinsk behandling	x		
	Analkræft, strålebehandling (100) og medicinsk behandling (100)	x		
	Testikelkræft, medicinsk behandling og strålebehandling	x		
	Gynækologisk cancer (ekskl. æggestokskræft og corpus cancer), strålebehandling og medicinsk behandling	x		
	Stereotaktisk strålebehandling af ekstrakranielle tumorer	x		
	Maligne melanomer, medicinsk behandling	x		
	Ukendt primær tumor, medicinsk behandling	x		
	Sarkomer, strålebehandling og medicinsk behandling	x		
	Stereotaktisk strålebehandling af intrakranielle tumorer og karmisdannelser	x		
	Primær levercancer	x		
	Tyndtarmstumorer, medicinsk behandling	x		
	Helkropsbestråling	x		
	Mesotheliom, strålebehandling og medicinsk behandling	x		
	Kræft i øjet, strålebehandling	x		

Peniscancer, strålebehandling og medicinsk behandling	x			
Choriocarcinomer (mola), medicinsk behandling	x			
Mycosis fungoides, total hudbestråling				
Brachyterapi ved ekstensiv bækkenkirurgi, intraoperativ, interstitiel	x			
Brachyterapi af sarkomer ved ekstremitetsbevarende kirurgi, interstitiel	x			
Strålebehandling af børn	x			
Start af strålebehandling for akutte tilstande i weekend/helligdage	x			
Thymomer, strålebehandling og medicinsk behandling	x			
Kræft i skjoldbruskkirtlen, medicinsk behandling	x			
Pankreascancer, strålebehandling	x			
Prostatacancer, iod seed behandling	x			
Prostatacancer, interstitiel brachyterapi	x			

Speciale: Oftalmologi

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner)		Placering af funktioner			
Område	Funktion	AUH, Århus Sygehus	RH Randers	RH Viborg	RH Holstebro
Hovedfunktioner					
	Hovedfunktion	x	x	x	x
Regionsfunktioner					
	Kirurgisk behandling af grøn stær	x			FS
	Perforerende øjentraumer i øjets forreste afsnit – kirurgisk behandling	x			FS
	Kirurgisk behandling af de sygdomme i glaslegeme og nethinde, som ikke kræver højt specialiseret indsats	x			x
	Uveitis i øjets bagre afsnit (årehindebetændelse) – diagnostik og behandling	x			FS
	Tårevejskirurgi	x			FS
	Højdeskelen – kirurgisk behandling	x			FS
	Neurooftalmologi - specialdiagnostik og initiering af behandling	x		x	
	Børne- og handicapoftalmologi – diagnostik og behandling, som ikke er højt specialiseret	x		x	
Højt specialiserede funktioner					
	Hornhindetransplantation, herunder diagnostisk og behandling af komplicerede corneasygdomme	x			
	Refraktionskirurgi – højt specialiseret behandling af bygningsfejl	x			
	Medfødt grå stær-kirurgi hos børn under 6 år	x			
	Grå stær-kirurgi og nethindekirurgi hos patienter med Marfans syndrom	x			
	Medfødt grøn stær, kirurgisk behandling	x			
	Behandling af nethindesygdom hos for tidligt fødte børn = ROP (laser-/kryo- og kirurgisk behandling)	Rigshospitalet			
	Nethinde- og glaslegeme-kirurgi hos børn under 16 år	x			
	Kirurgisk behandling af diabetisk traktions-amoio	x			
	Kirurgisk behandling af skader på øjæblet med gennemgående læsion bag hornhinden samt fremmedlegemer i øjets bageste afsnit	x			
	Udredning af trykaflastning i øjenhulen hos patienter med stofskiftesygdom (TAO)	x			
	Diagnostik og behandling af tumorer i øjenhulen	x			
	Diagnostik og behandling af tumorer inde i øjæblet	x			

	Ondartede tumorer (inklusive præmaligne tilstande) i øjets bindehinde (conjunctiva), tårekirtel og tåreveje		x			
	Oftalmologiske sygdomme hos børn og unge med sjældne handicap (fx neurofibromatose, galaktosæmi, Spielmeier-Vogt etc.)		x		FS	

Speciale: Oto-rhino-laryngologi

Specialets specialiserede funktioner		Placering af funktioner			
Område	Funktion	AUH Århus Sygehus	RH Randers	RH Viborg	RH Holstebro
Hovedfunktioner					
	Hovedfunktion	x	x	x	x
Regionsfunktioner					
Audiologi og vestibulologi	Neuro-otologisk funktion til diagnostisk og behandling af længerevarende svimmelhed	x			
	Audiologisk forberedelse og opfølgning af patienter med cochlear implant	x			
Otokirurgi: Ydre øre/øregang	Aquisit øregangsatresi/meatoplastik	x			
	Øregangscholesteatom	x		x	x
Otokirurgi: Trommehinde/mellemøre	Stapedotomi	x			x
	Glomus tympanicum	x			
	Børnecholesteatomer	x		x	x
	Mellemørekirurgi på "only hearing ear"	x			
	Akut mastoidektomi hos børn	x		x	x
	Knogleforankret høreapparat	x			
Otokirurgi: Indre øre	Gentamycin-behandling af medicinresistent Mb. Menière	x			
Rhinologi	Computerassisteret bihulekirurgi (CAS FESS)	x		x	x
	Kirurgi af invert papillom	x		x	
	Ydre næsekorrektioner	x	Se tekst	x	x
	Lukning af naso-kranielle fistler (liquor-fistler)	x			
	Behandling af medfødt ukompliceret aflukning til næsesvælget (choanalatresi)	x			
Laryngologi	Larynxpapillomer	x		x	
	Laryngoplastikker	x		x	
	Anvendelse af voice-analyser m.v. til diagnostik af stemmelidelser	x		x	x
Hoved-halskirurgi (benign)	Thyreoida- og parathyreoidakirurgi	x		x	x
	Spytkirtelkirurgi og -skopi	x	Se tekst	x	x
	Kongenitte cyster og -fistler	x	Se tekst	x	x
	Botulinumbehandling af Freys syndrom	x			
	Zenkers divertikel	x			
	Diagnostisk mediastinoskopi	x	Se tekst	x	x
Højt specialiserede funktioner					
Audiologi og vestibulologi	Oto-rhino-laryngologisk relateret flyve- og dykkermedicin	Rigshospitalet			
	Kirurgi for kraniofaryngeom	Se tekst			
Otokirurgi: Ydre øre/øregang	Mikroti/anoti – traumatisk og cancerbetinget amputation (ydre øre protese)	x			
	Congenit øregang/mellemøreatresi	x			
	Øregang/mellemøre cancer	x			
	Vurdering mhp. rekonstruktion af ydre øre	x			
Otokirurgi: Indre øre	Acusticusneurinom kirurgi	Rigshospitalet			

	Intraktabel svimmelhed (vestibularisoverskæring, saccotomi)		Gentofte			
	Uni- og bilateral cochlear implant hos børn (40) og hos voksne med afvigende anatomi (30) eller udskiftning af elektrode (10)		x			
	Uni- og bilateral cochlear implant hos voksne		x			
Rhinologi	Operation for karsvulst i næsesvælget (juvenilt angiofibrom)		Odense (OUH)			
	Operation af medfødt væsentlig ossøs aflukning til næsesvælget (choanalatresi)		x			
	Traumatisk og cancerbetinget amputation (ydre næse protese)		x			
	Ydre næse og næseskillevægsoperation hos patienter, som tidligere er opereret for læbe-ganespalte		x			
Laryngologi	Laserbehandling af carcinoma in situ		x		FS	
	Behandling af laryngocele		x			
	Butolinumbehandling af spastisk dysfoni		Odense (OUH)			
	Butolinumbehandling af oromandibulær dystoni		Se tekst			
	Behandling af laryngeal sulcus glottidis		x		FS	
	Behandling af svære stenoser og malformationer i larynx og trachea		x			
	Diagnostik og behandling af pulmonale arteriovenøse malformationer PAVM (morbus Osler)		Odense (OUH)			
	Laryngeale komplikationer ved Wegeners granulomatose		x			
Hoved-halskirurgi (benign)	Behandling af lymfangiomer		x			
	Behandling af hæmangiomer og vaskulære malformationer		x			
	Behandling af fasciitis med behov for trykkammerbehandling		x			
	Behandling af komplicerede hoved-halstraumer		x			
	Kraniofasciale misdannelser		x			
Hoved-halskirurgi (malign)	Thyreoidacancer		x			
	Spytkirtelcancer		x			
	Metastase på hals med ukendt primærtumor		x			
	Sino-nasalcancer		x			
	Mundhulecancer		x			
	Pharynxcancer		x			
	Larynxcancer		x			
	Fotodynamisk terapi		Rigshospitalet			
	Behandling af osteradionekrose og forbehandling ved implantatkirurgi med behov for trykkammerbehandling (HBO-behandling)		Rigshospitalet			

Speciale: Tand-, mund- og kæbekirurgi

Specialets specialiserede funktioner		Placering af funktioner	
Område	Funktion	AUH, Århus Sygehus	
Hovedfunktioner			
	Der er ikke hovedfunktionsniveau i tand-, mund- og kæbekirurgi		
Regionsfunktioner			
Ekstrem vækstbetinget kæbeanomali	Diagnostik og kombineret ortodontisk-kirurgisk behandling af ekstrem vækstbetingede kæbeanomalier	x	
Rekonstruktiv kæbekirurgi	Vanskelige tilfælde af rekonstruktion af tab af kæbeknogle	x	
Kæbefrakturer	Diagnostik, behandlingsplanlægning og kirurgisk behandling af kæbefrakturer hvor der ikke samtidigt er behov for tværfaglig og akut indsats	x	
Sanering af infektiøse foci i tænder og kæber	Fjernelse af ikke bevaringsværdige tænder før organtransplantation, hjerteklapkirurgi, kemo- og stråleterapi mm.	x	
Odontogent betingede infektioner med påvirket almentilstand	diagnostik og behandling af patienter med påvirkning af almen tilstand med mistanke om odontogen fokus	x	
Mundslimhindelidelser og oral medicin	Diagnostik og behandling af forandringer i mundslimhinden	x	
Kæbeledslidelser	Diagnostik samt mindre invasive procedurer som artrocentese og artroskopi	x	
Dentoalveolær kirurgi	Diagnostik og behandling af patienter der ikke kan behandles i primærsektoren	x	
Højt specialiserede funktioner			
Særlige tilfælde af kæbefrakturer	Diagnostik, behandlingsplanlægning og kirurgisk behandling af kæbefrakturer hvor der samtidigt er behov for tværfaglig og akut indsats fx på grund af multitraumer	x	
Særlige tilfælde af ekstrem vækstbetinget kæbeanomali	Diagnostik og kombineret ortodontisk-kirurgisk behandling af særlige tilfælde af ekstrem vækstbetinget kæbeanomali	x	
Kraniofaciale misdannelser /syndromer	Diagnostik og behandling af vækstforstyrrelser med kombinerede misdannelser af kæber, ansigt og kranie varetaget i et kranio-facialt team	x	
Læbe-kæbe-ganespalte korrektion	Sekundær ganespaltebehandling	x	
Kronisk juvenil reumatoid arthritis	Diagnostik og behandling ved vækstforstyrrelser i kæberne ved kronisk juvenil reumatoid arthritis	x	

Kæbeledslidelser	Åben kæbeledskirurgi, kæbeledsalloplastik og ekstra-artikulær kæbeledskirurgi		x	
Osteomyelitis og osteoradionekrose i kæberne	Som kræver hyperbar iltbehandling som behandling eller forud for knoglerekonstruktion		x	
Svære tilfælde af rekonstruktiv kæbekirurgi	Behandling af svære tilfælde af rekonstruktiv kæbekirurgi fx efter ablativ kirurgisk behandling af maligne tumorer, osteoradionekrose og erhvervede traumatiske defekter		x	
Implantatbehandling af særlig udsatte patienter	Implantatbehandling		x	
Hæmofilipatienter	Alle former for tand-, mund- og kæbekirurgisk behandling		x	
Nervelæsioner i mund og kæber	Mikrokirurgisk rekonstruktion af skader på større nervegrene i mund og kæber		x	

Speciale: Dermato-venerologi

Specialets specialiserede funktioner		Placering af funktioner	
Område		Århus Sygehus	RH Viborg
Hovedfunktioner			
	Hovedfunktion	x	Se tekst
Regionsfunktioner			
Arvelige hudsygdomme	Nogle arvelige hudsygdomme, fx genodermatoser, som kræver særlig diagnostisk diagnostik og behandling og/eller samarbejde med flere specialer	x	
Bindevævssygdomme - sværere eller hurtigt progredierende tilfælde, evt. med organpåvirkning (600)	Sklerodermi	x	
	Lupus erythematosus	x	
	Dermatomyositis	x	
	Mixed connective tissue disease	x	
Infektionssygdomme i huden (300)	Infektioner med sjældnere mikroorganismer	x	
	Infektioner med almindelige mikroorganismer hos patienter med sjældne sygdomme. Fx eczema herpeticum eller svære former for staphylococcal scalded skin syndrome	x	
Inflammatoriske hudsygdomme	Acne fulminans med sværhedsgrad, som kræver indlæggelse til intensiv hudpleje og systemisk terapi	x	
	Kompliceret intraktable atopisk dermatitis, som ikke responderer som forventet på gængs lokalbehandling, herunder smørebehandlinger og lysbehandling og ikke har responderet på to forskellige systemiske behandlinger	x	
	Kompliceret kontakteksem, som ikke responderer som forventet på gængs behandling, og hvor der er behov for specialviden om kemi, testning med vanskeligt tilgængelige materialer, kortlægning af komplekse ekspositionsforhold eller diagnostik, som bedst foregår under indlæggelse	x	
	Hudsygdomme med formodet type I allergi, hvis der skal testes med substanser, hvor en anafylaktisk reaktion kunne forventes	x	

Erhvervsbetingede hudsygdomme	Erhvervsbetingede hudsygdomme, som ikke responderer som forventet på gængs behandling, hvor der er behov for specialviden om kemi, testning med vanskeligt tilgængelige materialer, kortlægning af komplekse ekspositionsforhold eller diagnostik, som bedst foregår under indlæggelse		x		
Fotodermatoser	Sværere fotodermatoser (abnorm hudreaktion efter eksposition for sol eller solarium), som ikke responderer på gængs behandling		x		
Vasculære læsioner (900)	Kompliceret nævus flammeus, som ikke er højt specialiseret		x		
	Komplicerede kutane hæmangiomer, som ikke er højt specialiseret		x		
Seksuelt overførte sygdomme (50)	Komplekse eller sjældne seksuelt overførte sygdomme fx sensyfilis og HIV		x		
	Behandling af kondylomer med CO2-laser		x		
Psoriasis (4100)	Psoriasis, som ikke responderer som forventet på gængs lokalbehandling, lys eller systemisk behandling, og hvor biologisk behandling overvejes.		x		
	Generaliseret pustuløs psoriasis		x		
	Børn med sværere psoriasis		x		
	Psoriasispatienter med sværere hud- og ledsymptomer		x		
Problemsår	Problemsår, som ikke har vist tegn på opheling efter nogle måneders gængs behandling, fx pyoderma gangraenosum og vaskulitsår		x		
Tumorer	Carcinoma spinocellulare, hvor behandling er vanskelig, ved gentagne recidiver efter gængs behandling, eller hvor der er behov for specialbehandling		x		
	Malignt melanom		x		
	Dysplastisk nævussyndrom med forekomst af malignt melanom i familien		x		
	Kutane lymfomer (<IIb)		x		
Højt specialiserede funktioner					
Hereditært angioødem	Hereditært angioødem		Odense (OUH)		
Fødevare- og medicinoverfølsomhed	Kompliceret fødevareoverfølsomhed med systemiske symptomer		x		
	Diagnostik af kompliceret medicinoverfølsomhed, hvor sværere hududslæt eller toksisk epidermal nekrolyse er hovedsygdommen		x		
Overfølsomhed over for anæstetimidler	Anafylaktisk reaktion i forbindelse med narkoser		Se tekst		
Tumorer	Højmaligne kutane lymfomer (>IIb)		x		

Vasculære læsioner (100)	Diagnostik og behandling af kompliceret nævus flammeus og andre vaskulære malformationer med lokalisation inddragende sanseorganer og legemsåbninger, og/eller hvis størrelse indicerer behandling i generel anæstesi		x		
	Diagnostik og behandling af komplicerede hæmangiomer med lokalisation inddragende sanseorganer og legemsåbninger, stor størrelse, hurtig vækst og/eller mistanke om A-V-shunt		x		
	Karsygdomme i huden, hvor der er behov for behandling i generel anæstesi eller avanceret laserbehandling, fx interstitiel laserbehandling		x		
Sclerodermi	Kompliceret systemisk sklerodermi med påvirkning af multiple organsystemer		x		

Speciale: Arbejdsmedicin

Specialets specialiserede funktioner		Placering	
Område	Funktion	AUH Århus Sygehus	RH Herning
Hovedfunktioner			
	Hovedfunktion	x	x
Regionsfunktioner			
Komplicerede arbejdsmedicinske undersøgelser	Dokumentation af eksponering ved inspektion, videooptagelser med opmålinger eller målinger i miljøet eller af prøvemateriale opsamlet i miljøet eller i biologisk materiale	x	x
	Specialiserede parakliniske undersøgelser, herunder monitorering af kliniske og biologiske data samt provokationsundersøgelser	x	
	Undersøgelser af persongrupper, virksomheder eller fag/brancher	x	x
Øvrige	Sjældne tilfælde af bevægeapparatlidelser	x	x
	Sjældne tilfælde af toksisk og allergisk håndeksem, nældefeber, fotodermatitis og maligne hudsvulst	x	x
	Sjældnere biomekaniske eller toksiske påvirkninger af perifere nerver samt hjerneskader som følge af udsættelse for organiske opløsningsmidler, bly, mangan, kviksølv eller andre sjældent forekommende neurotoksiske stoffer	x	x
	Sjældnere erhvervsrelaterede årsager til medfødte misdannelser og udviklingsforstyrrelser samt til nedsat forplantningsevne	x	
	Kræftsygdomme der kan sættes i relation til ualmindelige eksponeringer	x	
	Andre sjældne tilstande, fx arbejdsmedicinske vurderinger ved duft- og kemikalieintolerance (MCS), barotraumer samt subakutte og kroniske forgiftningstilstande og følgevirkninger heraf på lever, nyre og hjerte	x	
Højt specialiserede funktioner			
	Rådgivning om undersøgelser og behandling ved akutte forgiftninger	Bispebjerg Hospital	

s til.

Speciale: Børne- og ungdomspsykiatri

Specialets specialiserede funktioner (regionsfunktioner)		Placering af		
Område	Funktion	Århus Universitetshospital, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Regionscenter Risskov	Børne- og Ungdomspsykiatrisk Regionscenter Herring	Børne- og Ungdomspsykiatrisk Regionscenter Viborg
Hovedfunktioner				
	Hovedfunktion	x	x	x
Regionsfunktioner				
	Opsøgende virksomhed og tidlig intervention over for unge med skizofreni (OPUS og/eller TIT) (incidens 300 pt./prævalens 600 pt.)	x	x	
	Psykotiske tilstande med komorbide udviklingsforstyrrelser (mental retardering, autismespektrumlidelser) og svært udadreagerende patienter (incidens 100 pt./prævalens 500 pt.)	x		
	Komplekse diagnostiske tilstande inden for affektive lidelser, ADHD, autismespektret, OCD og/eller Tourette-syndrom, hvor den diagnostiske vurdering ikke kan afklares på hovedfunktionsniveau, eller hvor den psykofarmakologiske behandling er særligt kompliceret (incidens 100 pt./prævalens 500 pt.)	x		
	Patienter med spiseforstyrrelser og behov for døgnindlæggelse (150 indlæggelser)	x		
	Spæd- og småbørnspsykiatri (0-3-årige) (incidens 440 pt./prævalens 660 pt.)	x	x	
	Børn (under 13 år) med behov for døgnindlæggelse (ca. 13.000 sengedage)	x	x	
	Primær vurdering af surrogatfængslede (incidens 90 pt.). Ved behov for længerevarende ophold bør patienten overføres til højt specialiseret retspsykiatrisk funktion for unge.	x		
	Selvmondsforebyggelse hos børn og unge (incidens 2.000 pt./prævalens 500 pt.)	x	x	
Højt specialiserede funktioner				
	Behandlingsresistente psykotiske tilstande (incidens 60 pt./prævalens 120 pt.)	x		
	Komplekse tilstande inden for affektive lidelser, hvor den diagnostiske vurdering ikke kan afklares på regionsfunktionsniveau, eller hvor den psykofarmakologiske behandling er særligt kompliceret (incidens 20 pt./prævalens 40 pt.)	x		

Uafklarede komplicerede diagnostiske tilstande inden for ADHD, autisme, OCD og/eller Tourette-syndrom, hvor den diagnostiske vurdering ikke kan afklares på regionsfunktionsniveau, eller hvor der er psykofarmakologisk behandlingsresistens (incidens 20 pt./prævalens 100 pt.)		x			
Særligt komplicerede patienter med spiseforstyrrelser og komorbide somatiske og/eller psykiatriske lidelser, hvor behandlingen har været langvarig og kompliceret (incidens 30 pt./prævalens 120 pt.). Varetages i tæt samarbejde med intern medicin: endokrinologi og pædiatri.		x			
Spæd-og småbørn (0-3-årige) med svære neuroregulatoriske forstyrrelser og spiseproblemer (incidens 90 pt./prævalens 135 pt.)		x			
Ungdomsretspsykiatrisk funktion vedr. mentalobservationer og dom til behandling under indlæggelse (incidens 45 pt./prævalens 90 pt.)		x			